

5

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2023
LETNIK LXXXII
ISSN 0350-4573



Po dolgi zimi prthaja čas za ponovno raziskovanje rek in jezer. (foto: B. Dominik)

Uvodnik

O avtoritarno, arbitrarno in diskriminatorno sprejetih in pretečenih RGN-jih smo na straneh našega glasila že pisali. V nadaljevanju boste lahko prebrali odziv pristojnega ministrstva na članek priznanega pravnega strokovnjaka – upokojenega višjega sodnika Jožeta Cepca. Glede veljavnosti pretečenih RGN-jev se država sedaj izgovarja na določilo v podzakonskem aktu - Pravilniku o načrtovanju in poročanju v ribištvu, ki enostavno določa, da dokler niso sprejeti novi načrti, veljajo stari.

Rekli bi, zveni logično, če se v pravu ... »hudič ne bi skrival v podrobnostih«. O pravni nomotehniko in hierarhiji pravnih aktov se študenti prava učijo že v drugem letniku Pravne fakultete, kakor izgleda, pa te abecede ne poznajo v ministrstvu. Namreč država je zakonsko zavezala javni zavod za ribištvo in pristojna državna organa (obe ministrstvi oziroma oba ministra) za pravočasno pripravo in pravočasen sprejem različnih upravljaljskih aktov upravljanja rib in ribiškega upravljanja zato, da lahko koncesionariji pravočasno načrtujejo in realizirajo zahtevane naloge in vloške. Zato je treba pravočasno, pred potekom starega, sprejeti novi šestletni ribiškokogojitveni načrt (RGN), ki je najpomembnejši dokument ribiškega upravljanja za posamezen ribiški okoliš.

Ker pa je, kakor izgleda, pristojno ministrstvo že takrat slutilo, da tej nalogi ne bo kos, je mimo zakona, kar v podzakonskem aktu (pravilniku), zapisalo določilo, da dokler niso sprejeti novi, veljajo stari – prej veljavni upravljaljski akti - RGN. Spomnim se, da smo se z uslužbencem ministrstva, ki ravnokar odhaja v pokoj, vmes celo prepirali, saj je razlagal, da do sprejetja novih RGN naj RD kot koncesionariji delajo in načrtujejo kar po osnutkih novih RGN-jev. Le-ti pa so se v nadaljevanju potem sprejemali več kot desetletje, zamujajo 12 let, njihova veljavnost pa je ugasnila

31. 12. 2022. Kakšna neresnost, nered in nesmisel. Takšno vneseno določilo podzakonskega akta ima namreč veliko pomanjkljivost. Nima zakonske podlage, saj zakon v nobenem od členov, na katere se sklicuje podzakonski akt v preambuli, ne dovoljuje samovoljnega podaljševanja veljavnosti pretečenih RGN-jev. Kot smo v tem glasilu že razložili – zakon dopušča zgolj uporabo RGN-jev, sprejetih pred letom 2006, dokler niso sprejeti novi RGN-ji po tem zakonu. In ti so bili sprejeti konec leta 2022 ter veljavni manj kot dva meseca.

»Argumentum at contrario« ali prevedeno – pravno razlogovanje po nasprotnem: to pomeni, da je zakonsko dopustna zgolj takšna uporaba pretečenih upravljaljskih dokumentov, ki jo dopušča zakon, in nobena druga. Če bi želelo ministrstvo upravičevati nadaljnjo uporabo pretečenih RGN 2017-2022, bi lahko to storilo zgolj in samo, če bi pred potekom, to uredilo z novelo Zakona o sladkovodnem ribištvo.

Pri tem moramo biti poštene. Te nezakonitosti in pravne nepravilnosti ne moremo naprtiti sedanji ministrici in vodstvu ministrstva, saj je takšen nezakonit podzakonski akt že daljnjega leta 2007 podpisal takratni minister za kmetijstvo Iztok Jarc. Prejeli smo tudi uradne raziskave vode v petih stoječih vodnih telesih (jezerih), v katerih je s pretečenimi RGN-ji zapovedan ukrep prepoved dodatnega krmljenja za privabljanje rib, ki dokazujejo tisto, kar ribiči vseskozi trdimo. Voda v teh jezerih je onesnažena s fekalijami in ne s snovmi od krmljenja rib. Upam, da bo prevladal razum in da RZS ne bo treba sprožiti upravnega ali ustavnega spora zaradi uporabe nezakonitega podzakonskega akta.

Dr. Miroslav Žaberl,
predsednik RZS

Alpinia

Če pri ribolovu potrebujete kanček sreče ... je pri nas vsak ulov uspešen.

Izbor nastanitve v Bohinju še nikoli ni bil bolj enostaven!



Hotel Bohinj:

- 📍 Ribčev Laz
- 🕒 5 min hoje do REVIRJA 1: Bohinjsko jezero in REVIRJA 2: Save Bohinjke, kjer je še posebej zaželen sulčelov.
- 🏠 Čudovit ambient, odlična a la carte restavracija.
- ☎ 00386 59 764 401
- 🌐 www.hotelbohinj.si
- ✉ hotelbohinj@alpinia-group.si



Apartmaji Triglav:

- 📍 Stara Fužina
- 🕒 10 minut hoje od REVIRJA 1: Bohinjsko jezero in REVIRJA 2: Save Bohinjke.
- 🏠 Prostorni apartmaji, možnost kuhanja ali izbor odličnih jedi v restavraciji.
- ☎ 00386 51 328 082
- 🌐 www.apartmajitriglav.si
- ✉ triglav@alpinia-group.si



Apartmaji Tuba:

- 📍 Ukanc
- 🕒 10 minut hoje do REVIRJA 1: Bohinjsko jezero.
- 🏠 Odličen izbor za tiste, ki imate radi več zasebnosti in miru.
- ☎ 00386 31 576 331
- ✉ info@alpinia-group.si

Ribolov v Bohinju: muharite na mirnih jezerskih vodah, kjer kraljuje jezerska postrv. Odlično dostopna so tudi območja med bregovi Save Bohinjke, kjer je sreča v obliki ribolova sulcev.

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen števil 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:
Vladimir Mikec, Jure Ušeničnik Schifferstein,
Egon Dolenc, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
člani:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priloga za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

UVODNIK

Uvodnik
Dr. Miroslav Žaberl 122

PRAVNI KOTIČEK

Odgovor na prispevek Časovna veljavnost
novosprejetih riboškojivnih načrtov

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 124

Komentar na odziv in pojasnilo ministrstva za
Kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na članek v reviji
Ribič »Časovna veljavnost novosprejetih
riboškogjivnih načrtov«

Jože Cepec 124

Čigava je riba?

Dr. Miroslav Žaberl 125

DELO RZS

Seja Skupščine v mandatu 2022–2027

Uredništvo 126

Protidopinjska konferenca SLOADO za športne
zveze

Mag. Igor Miličič 127

Sestanek s predstavniki EU komisije

Mag. Igor Miličič 127

VABILO

20. srečanje v pripravi ribjih jedi in tekmovanje
v športnem ribolovu s plavcem

Ribiško društvo Rače, Silvo Koren 128

OBVESTILO

Vabilo: Ribiško društvo Rače

Dr. Miroslav Žaberl, Aleš Horvat 130

Ščukijada 2023

RD Novo mesto 131

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Brežice

Uredništvo 132

OBZORJA

Pomen rib in ribolova v starejši železni dobi

Bine Kramberger, Anja Hellmuth Kramberger 134

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Uspešni Brane Perc

Jože Šmejc 139

RIBOLOV

Ribolov s krmilnikom na rekah

Toni Janežič 142

Podobne, pa vendar ne enake ribe (2. del)

Danilo Torej 144

RIBIČI PIŠEJO

Obisk sejma lova in ribolova v Celju

Jurij Krošelj 145

Muharjenje z otroki

Miha Žejn 146

RIBIŠKA PRIPOVED

»Čudak«

David Babič 148

MLADI RIBIČ

Nazaj k začetkom

Blaž Dominik 149

V SPOMIN

Miloš Tomše 150

MUHARSKI KOTIČEK

Komu verjeti

Tomaž Modic 151

Muharjenje na Unici

Vladimir Mikec 153



RIBIČI KUHAJO

Postrv na več načinov

Borut Jerše 158

RAZVEDRILO

Ščukec Lukec in Rakec Jakec

Mitja Manček 159

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2023:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	10. 1.	7. 2.	7. 3.	4. 4.	9. 5.	6. 6.	8. 8.	5. 9.	10. 10.	7. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILA – če želite prejemati elektronsko obliko glasila, to sporočite tajniku vaše ribiške družine in prejemi ga boste na vaš elektronski naslov.

Uredništvo



Odgovor na prispevek ČASOVNA VELJAVNOST NOVOSPREJETIH RIBIŠKOGOJITVENIH NAČRTOV

V številki glasila RIBIČ 1-2023 je bil objavljen članek z naslovom Časovna veljavnost novosprejetih ribiškogojitvenih načrtov. Avtor članka je bil gospod Jože Cepec, član Komisije za pravna vprašanja RZS in upokojeni višji sodnik, ki v članku podaja mnenje o veljavnosti ribiškogojitvenih načrtov (RGN).

Z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so posredovali pojasnila glede vsebine prispevka:

V številki 1–2, letnik 2023, glasila RIBIČ je bil objavljen članek gospoda Jožeta Cepca, člana Komisije za pravna vprašanja RZS in upokojenega višjega sodnika, z naslovom: Časovna veljavnost novosprejetih ribiškogojitvenih načrtov. V njem avtor podaja mnenje o veljavnosti ribiškogojitvenih načrtov (v nadaljnjem besedilu: RGN).

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) pojasnjuje, da je Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06; v nadaljnjem besedilu: ZSRib) začel veljati 28. 6. 2006. Med prehodnimi določbami ZSRib je tudi 74. člen, ki določa, da potrjeni RGN ostanejo v veljavi do sprejetja novih RGN, sprejetih na podlagi 12. člena ZSRib.

RGN 2017–2022 so bili sprejeti v letu 2022 na podlagi četrtega odstavka 12. člena ZSRib in so tako zadnji veljavni RGNi.

13. člen ZSRib v nadaljevanju določa, da izvajalec ribiškega upravljanja izvaja ribiško upravljanje v ribiškem okolišu na podlagi letnega programa, izdelanega na podlagi RGN. Peti odstavek 28. člena Pravilnika o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/08) določa, da se do sprejetja novega RGN za novo obdobje, za izdelavo letnega programa izvajalca ribiškega upravljanja, uporablja RGN preteklega obdobja. Zato so letni programi za leto 2023 potrjeni na podlagi sprejetih RGN 2017–2022, ki so zadnji veljavni RGNi.

Glede na zgoraj navedeno morajo ribiške družine letne programe izdelati na podlagi zadnjih potrjenih RGN-ov za obdobje 2017–2022. Vsi do sedaj potrjeni letni programi izvajalcev ribiškega upravljanja za leto 2023 so bili pripravljani na podlagi RGN za obdobje 2017–2022. Zavod za ribištvo Slovenije je prejel vse letne programe, potrdil jih je 41, na dopolnitev pa pozval 26 ribiških družin.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Služba za odnose z javnostmi in promocijo

Uradno stališče RZS

KOMENTAR NA ODZIV IN POJASNILO MINISTRSTVA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO NA ČLANEK V REVII RIBIČ »ČASOVNA VELJAVNOST NOVOSPREJETIH RIBIŠKOGOJITVENIH NAČRTOV«

Iz pojasnila Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: ministrstvo) izhaja, da so v letu 2022 sprejeti ribiškogojitveni načrti (RGN) za obdobje 2017–2022, podlaga za sprejetje letnih programov izvajalcev ribiškega upravljanja za leto 2023. Pri tem ministrstvo meni, da je pravna podlaga za takšno stališče peti odstavek 28. člena Pravilnika o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Pravilnik, Uradni list RS, št. 18/08), ki določa, da se do sprejetja novega RGN za novo obdobje, za izdelavo letnega programa izvajalca ribiškega upravljanja, uporablja RGN preteklega obdobja.

Takšno stališče je napačno iz spodaj navedenih razlogov.

V članku Pravna sredstva zoper neusklajeni RGN, objavljenem v 3. številki revije Ribič, letnik 2023, je bilo podano mnenje glede sprejetih RGN v letu 2022, pri tem je že bilo zavzeto stališče glede uporabe 74. člena Zakona o sladkovodnem ribištvu (ZSRib, Uradni list RS, številka 61/06 in naslednji) kakor tudi glede uporabe 5. odstavka 28. člena Pravilnika.

Ministrstvo v svojem pojasnilu zgolj citira določbe ZSRib in Pravilnika, ne opredeli pa se do ključnega stališča, da je treba spoštovati hierarhijo pravnih predpisov in da morajo biti podzakonski akti (torej tudi citirani Pravilnik) v skladu z zakoni in se lahko s podzakonskimi akti le podrobneje ureja in razčlenijo zakonske določbe. Podzakonski akt sme zakonsko normo razčleniti le do te mere, da s tem ne opredeljuje pravic in dolžnosti, razčleni jo lahko le toliko, da bo dosežen njen cilj. Ne sme pa spremeniti ali samostojno urediti pravic in obveznosti, ker le-te lahko v skladu z načelom delitve oblasti ureja le zakon. Pravilnik pa je naredil ravno to, brez zakonske podlage je določil, da se do sprejetja novega RGN za novo obdobje, za izdelavo letnega programa izvajalca ribiškega upravljanja, uporablja RGN preteklega obdobja.

Takšna določba Pravilnika (5. odstavek 28. člena) nima zakonske podlage v matičnem ZSRib. Nasprotno, ta v III. Poglavju z naslovom Program in načrtovanje upravljanja rib, v členih od 10 do 13, določa, da:

- Program upravljanja rib za obdobje 12 let sprejme vlada;
- Načrt ribiškega upravljanja v ribiškem okolišu za obdobje 6 let sprejme minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v soglasju z ministrom, pristojnim za ohranjanje narave in ministrom, pristojnim za vode;
- Ribiškogojitveni načrt za obdobje 6 let sprejme minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v soglasju z ministrom, pristojnim za ohranjanje narave in ministrom pristojnim za vode;
- Letni program izvajalca ribiškega upravljanja potrdi zavod (Zavod za ribištvo).

V skladu s citiranimi členi ima minister zakonsko pooblastilo, da podrobneje predpiše vsebino načrta (5. odstavek 11. člena), da v soglasju z ministrom, pristojnim za ohranjanje narave, predpiše pogoje ribiškega upravljanja, če izvajanje RGN neposredno ogroža ugodno stanje rib (6. odstavek 12. člena 9) in da minister podrobneje predpiše vsebino letnega programa in letnega poročila (5. odstavek 13. člena). Drugih pristojnosti na področju načrtovanja in upravljanja rib ZSRib ministru ne daje. Torej mu ne daje pooblastila za podaljšanje veljavnosti pretečenih RGN in za uporabo le-teh pri izdelavi letnih programov. Tako je določba 5. odstavka 28. člena Pravilnika sprejeta brez pravne podlage v matičnem zakonu, saj samostojno ureja področje veljavnosti že pretečenih RGN in obveznost uporabe RGN preteklega obdobja za izdelavo letnih programov.

Jože Cepec

ČIGAVA JE RIBA?

Morda za koga nezanimivo in nepomembno vprašanje, ki pa postane aktualno, ko je riba iz ribogojnice dana v vodo ali pa, ko jo ribič upleni. Riba je namreč lahko lastnina države, ribiške družine ali pa postane last ribiča, ki jo je pravnoveljavno uplenil.

Ribe so načeloma v lasti države.

Ustava Republike Slovenije določa, da so »vsa naravna bogastva, gore in morje, zrak in vodotoki javno dobro pod posebnim nadzorom države, njih izkoriščanje pa je določeno z zakoni.«

Zakon o sladkovodnem ribištvu pa nadalje določa, da so »ribe v celinskih vodah naravni vir pod posebnim varstvom države skladno s predpisi.«

Iz tega lahko zaključimo, da so ribe v naših rekah in jezerih, ne glede na to, ali so samorasle ali pa jih je nekdo prinesel ali zanesel v vodo, v lasti države. Vsekakor bi bilo za ribiče, člane RD, ki s(m)o koncesionarji, ugodneje, če bi bile ribe v vodi last koncesionarja oziroma ribiške družine.

Čeprav so ribe v vodi načeloma last države (javno dobro in naravni vir), pa je zanimivo, da ima ribiška družina v primeru protipravne uplenitve ribe ali v primeru vodnega onesnaženja z zastrupitvijo pravico zahtevati in izterjati odškodnino od uplenitelja oziroma povzročitelja.

Riba v lasti ribiške družine

Ribiške družine (RD) na podlagi koncesijske pogodbe upravljajo z ribiškimi okoliši – to pomeni s posameznimi vodotoki. Skladno z ribiškogojitveni načrti so RD dolžne umno gospodariti z ribiškimi okolišem in skrbeti za ugodno stanje rib, kar med drugim pomeni, da so v vodotoke dolžne vložiti določeno količino in vrsto rib. V času gojitve oziroma prevoza rib do vodotoka so te ribe v lasti RD, ko pa so vložene v reko ali jezero, pa postanejo last države.

Riba postane last RD tudi v primeru, če je ribiču, ki ni izvajal ribolova skladno z ribolovnim režimom, protipravno uplenjena in usmrčena riba trajno zasežena. Ribiški čuvaj ima namreč v takšnih primerih pravico in dolžnost protipravno uplenjeno ribo

zaseči. Zakon opredeljuje, da je takšen zaseg trajen, kar pomeni, da o nadaljnji usodi ter o morebitni vrnitvi osebi, ki mu je bila riba zasežena, ne odloča ingerenčno pristojni organ (ribiška inšpekcija ali sodišče). RD je dolžna takšno ribo sprejeti in z njo ustrezno ravnati. To pomeni, da si je posamezni član RD ne more privoščiti, lahko pa jo RD porabi za kakšne skupne aktivnosti.

Kdaj postane riba last ribiča?

Tako Zakon o varstvu živali kot Zakon o sladkovodnem ribištvu določata, da lahko žival oz. riba postane last ribiča, ki jo je odvezel iz narave skladno s pravnimi predpisi, ki določajo ribolovni režim. Lastninska pravica torej v tem primeru preide iz države na posameznika. Pri tem je pomembno, da je ribič ravnal oz. izvajal ribolov skladno s predpisi, kar pomeni, da je upošteval prepovedi in zapovedi, ki izhajajo iz predpisane ribolovnega režima.

Pri izvajanju ribolova je treba upoštevati številne omejitve, ki so načeloma vezane na zaščito ribjega življa. Poleg posedovanja veljavne ribolovne dovolilnice mora ribič pri ribolovu upoštevati omejitve, ki se nanašajo na ribolovni pribor, tehniko izvajanja ribolova, vrste rib, ki se smejo loviti, lovopuste in najmanjšo mero rib, ki je zaradi drstnega časa in razmnoževanja predpisana za posamezne lovne vrste rib.

V primeru, da se ribič teh zapovedi ne drži, na uplenjeni ribi ne more pridobiti lastninske pravice, ribiški čuvaj pa je dolžan takšno ribo ob morebitni čuvajski kontroli zaseči. Takšna protipravno uplenjena riba se trajno zaseže, saj gre za hitro pokvarljivo blago, postane pa last ribiške družine, pomeni last koncesionarja oziroma društva, ki deluje v javnem interesu. Kakršnokoli prilaščanje bodisi s strani ribiškega čuvaja ali koga drugega bi bilo nezakonito. Zaradi tega mora ribiški čuvaj ribiču, ki mu je zasegel protipravni uplen, izdati potrdilo, iz katerega mora biti med drugim razvidno tudi, komu je ribiški čuvaj zasežene ribe predal.

Ob trajnem zasegu uplena se lahko pojavi tudi vprašanje, ali ribiški čuvaj zaseže vse ribe, ki jih je uplenil ribič, ki je kršil predpise, ali samo nekatere. Odgovor je v zakonski diktiji »protipravne uplenitve«. To pomeni: zasežejo se samo tiste ribe, ki so bile ulovljene in uplenjene na protipraven način. Če npr. nekdo ne poseduje ribolovne dovolilnice, pa je uplenil tri ribe, so vse tri ribe ulovljene na protipraven način (ribolov brez veljavne dovolilnice) in se trajno zasežejo. Če pa je nekdo, ki ima veljavno ribolovno dovolilnico in je lovil skladno s predpisanim ribolovnim režimom (s predpisano tehniko ribolova in na predpisano vabo uplenil pa je »veljavno« ribo), uplenil pet rib namesto predpisane oziroma zakonsko dovoljene tri ribe, se mu zaseže zgolj prekomeren uplen, to je dve ribi. Kateri dve ribi se zasežeta, če ribiški čuvaj ni videl dejanja prekomerne uplenitve, pa je bolj dejansko kot pravno vprašanje.

Doc. dr. Miroslav Žaberl,
predsednik Komisije za pravna vprašanja

Uporabljeni pravni viri:

Ustava Republike Slovenije, Ur. list RS, št. 33/91 in naslednji.
Zakon o sladkovodnem ribištvu, Ur. list RS, št. 61/06.
Zakon o zaščiti živali, Ur. list RS, UPB 3 št. 38/13.

Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah, Ur. list RS, št. 228/07 in 89/10.



Podpis

SEJA SKUPŠČINE V MANDATU 2022–2027

Skupščina Ribiške zveze Slovenije poteka vsako leto marca, tokrat je potekala na predzadnji marčevski dan v prostorih Čebelarke zveze Slovenije v Lukovici. Prva v mandatu 2022–2027.

RZS je z udeležbo zelo zadovoljna, saj so predstavniki zastopali 48 ribiških družin. Dobro udeležbo je vodstvo pričakovalo, saj je bilo na dnevnem redu kar nekaj pomembnih točk, o katerih je prav, da glasuje večina. Po začetnih izvolitvah delovnega predsedstva in verifikacijske komisije je predsednik RZS predstavil poročila o realizaciji sklepov in pobud 5. seje skupščine v mandatu 2017–2022, poročilo za preteklo leto, predsednik nadzornega odbora Dušan Pečnik pa je predstavil poročilo NO za leto 2022. Povedal je, da Ribiška zveza gospodari preudarno, poročila so oddali v rokih, poslovanje je bilo ustrezno. Predsednik RZS je nadaljeval s težavo, s katero so se ribiške družine in RZS srečevale v letu 2022 – tj. sušo. Zaradi nizkega vodostaja je bila ponekod prepoved ribolova nujna. Nekatere občine so z razumevanjem stopile naproti ribiškim družinam in prepovedale tudi ostale



Skupščine se je udeležilo lepo število predstavnikov RD.



Priznanje Plaketa Ivana Franketa

vodne športne aktivnosti. Javnost je RZS sproti obveščala o dogajanju. Poleg suše je bilo poletje 2022 zaznamovano tudi z onesnaženjem manjših vodotokov. Nadalje so predstavniki potrdili povišanje osnovnega članskega prispevka za leto 2024 ter okvirni finančni plan za leto 2023. Upravni odbor je prav tako predlagal povišanje osnove za obračun osnovne plače delavcem strokovne službe RZS, kar so predstavniki pav tako potrdili. Strokovna služba RZS vsako leto pripravi vlogo za sofinanciranje tekmovalne dejavnosti RZS, naslovljeno na ministrstvo, pristojno za šport, skupščina je pooblastila upravni odbor, da v imenu skupščine obravnava ter sprejme vsebinski in finančni plan tekmovalne dejavnosti za naslednje poslovno leto. Pretekla dogajanja so prinesla tudi posamezne težnje po morebitnemu sklicu skupščine na daljavo, kar so predstavniki potrdili, s tem členom se bosta dopolnila Status RZS in Poslovnik o delu skupščine RZS. Prav tako so člen dodali Pravilniku o opravljanju ribiškega izpita, ki pravi, da sme mladoletni član opravljati izpit po dopolnjenem 15. letu starosti. Predsednik RZS je predstavil še nadaljnje delo v tekočem mandatu. Sledila je izvolitev predstavnika UO RZS iz ZRD Ptuj ter podelitev Plakete Ivana Franketa Andreju Vreči, dolgoletnemu predsedniku RD Radgona. Za konec so nagradili še ribiške družine, ki so zasedle prva mesta na natečaju za najuspešnejšo ribiško družino pri pridobivanju mladih v letu 2022: Postojna, Sora, Cerknica, Šempeter, Renče.

**Besedilo in fotografije:
Uredništvo**

Protidopinška konferenca SLOADO za športne zveze

SLOADO (Slovenska antidopinška organizacija) je 20. marca 2023 v popoldanskih urah v prostorih Kristalne palače BTC organizirala predavanje glede aktivnosti proti dopingu.

Kot predstavnik RZS sem se udeležil predavanja glede aktivnosti proti dopingu v športu, organizirane s strani glavne protidopinške organizacije. Kot glavne poudarke usposabljanja sem zabeležil:

– SLOADO ne izvaja več žrebanj športnikov za testiranje, ampak naredi svoj izbor.

- Največ je nenamernega dopinga
- Temeljno načelo SLOADO je najprej izobraževanje o dopingu, ne šele ob kontrolah.
- Program ADEL je obvezen za registrirane športnike od 1. 1. 2022 naprej, predvideno je osveževanje znanja na dve leti. Tako usposabljanje se da izvesti zgolj po internetu, v živo je po besedah Nine Makuc iz SLOADO to neizvedljivo.
- Vsaka NPŠZ bi morala imeti koordinatorja za protidopinško izobraževanje.
- Svoje izkušnje s programom so predstavili predstavniki hokejske, odbojarske in plesne zveze; pri hokejistih – v kolikor član od 14. leta ni imel opravljenega testa, ni mogel več trenirati, prav tako je pri odbojki in pri plesih. Na državnem prvenstvu v plesih so naročili pregled SLOADO in testirali del športnikov. Kršitev ni bilo najdenih.
- Praznik Dan čistega športa, 14. 4. 2023.

Mag. Igor Miličič, sekretar RZS

SESTANEK S PREDSTAVNIKI EU KOMISIJE

V hiši EU so 22. 3. 2023 organizirali sestanek s predstavniki EU komisije (Barbara Jermol Marcinčak, Katja Pozderec, Gregor Kavšek) na temo protipoplavnih ukrepov na primeru Sore in Savinje. Sestanek je potekal z vajenimi predstavniki civilnih iniciativ za Savinjo in Soro.

Na primeru Savinje so predstavniki iniciative izpostavili, da gre za obuditev 20 let starega načrta suhih zadrževalnikov, ki pa ignorira celo vrsto veljavnih pravil in so ga zavrnilo že 2015. Projekt je namenjen poplavni varnosti Celja in Laškega, čeprav po besedah članov iniciative ti mesti že imata izvedene take ukrepe. Na DRSV niso upoštevali nobenih predlogov iniciative.

Na primeru Sore so predstavniki iniciative povedali, da se obravnava zelo kratek odsek, kar je zavajajoče, da se postopki »lomijo« na manjše odseke, kjer soglasje ni potrebno. Kljub izvedeni okrogli mizi o urejanju sotočja Sor s strani občine podane obljube niso bile uresničene. Na sestankih je

ZRSVN kar vnaprej obljubil prilagoditvena pozitivna mnenja na ukrep za projekt.

Predstavniki PIC je izpostavil, da se na celotni slovenski ravni kaže bistveno premalo vključevanje javnosti v te projekte. Posamezniki, ki so s projekti prizadeti, lahko vanj vstopijo šele proti koncu in so dejansko prisiljeni izkoriščati pravna sredstva – tožbe na sodiščih. V posameznih primerih sploh ni možno dati negativnega mnenja na projekt, ampak zgolj prilagoditveno, ki projekta ne ustavi. Država očitno nima izdelanih kriterijev vključevanja javnosti, zato kot PIC zahtevajo transparentnost vseh postopkov glede protipoplavnih ureditev.

Predstavniki RZS sem izpostavil negativno prakso zgolj gradbinskega urejanja protipoplavnih ukrepov za habitate rib in drugih vodnih živali ter poudaril, da se naša menja žal v postopkih ne upoštevajo.

Okrogla miza ob svetovnem dnevu voda:

- Stanje vodotokov na ravni EU je kljub 20 let aktivnosti še vedno enako;
- v Sloveniji je malenkost bolje na ekološkem stanju voda, ne pa na kemičnem;
- polovica vodotokov je še vedno v slabem stanju, poplavne površine so pozidane;
- pri prostorskem umeščanju protipoplavnih ukrepov imajo strokovnjaki težave usklajevati najrazličnejše interese, glavni namen pa je preprečiti škodljivo delovanje voda. Ko se išče sonaravne rešitve ni moč zadovoljiti vse deležnike, mora biti načrtovanje protipoplavnih ukrepov multidisciplinarno;
- slovenska javnost se poplav boji in se nanje odziva burno, nima zaupanja v stroko;
- nujna je avtonomija javnih uslužbencev, strokovnjaki si ne upajo podpisati pod negativno mnenje, čeprav je tako upravičeno;
- izrazito izpostavljena potreba po dialogu.

Mag. Igor Miličič,
sekretar RZS

UMETNE MUHE
VEZALNI MATERIAL, TRNKI & JIGI

051 253 841 www.lukaflly.com



LUKAFLY
DOSTAVA PO CELOTNI SLOVENIJI ALI
OSEBNI PREVZEM V LJUBLJANI
Luka Jezovšek s.p., Črna vas 308a, 1000 Ljubljana

Vabimo vas na

20. srečanje v pripravi RIBJIH JEDI

in tekmovanje v športnem ribolovu s plovcem



ki bo v soboto, 17. junija 2023, s pričetkom ob 8. uri ob ribniku v Račah

Letošnje tradicionalno ribiško srečanje v Račah bo ponovno praznik druženja sladkovodnih ribičev in prijateljev. Slovenski ribiči smo prepoznavni ne samo kot skrbni varuhi voda in njene življenjske pestrosti, marveč tudi kot dobri kuharji. Zelo smo veseli, da smo pri organizaciji letošnjega srečanja in tekmovanja v pripravi jedi iz sladkovodnih rib ponovno združili moči Zveza ribiških druženj Maribor in Ribiško društvo Rače. Želimo, da se ob našem srečanju pomerimo v kuharskih spretnostih in v ribolovu mojstri iz vse Slovenije. Svoje znanje pri pripravi jedi bomo dali v presojo komisiji in prijateljem. Poleg tekmovalcev bo za obiskovalce brodet iz sladkovodnih rib pripravil tudi naš prijatelj Gojko Škorič, ki za bralce glasila Ribič že peto leto pripravlja recepte za pripravo jedi iz sladkovodnih rib.

A) PROGRAM SREČANJA: Pozdrav predsednika ZRD in organizatorja

- od 8. do 9. ure: prihod udeležencev, vpis, postavitve senčnikov, priprava opreme in ribiški zajtrk;
- od 9. do 10. ure: žrebanje ribolovnih mest v ribolovu s plovcem; predstavitev programa, odhod na ribolovna mesta;
- ob 10.30: znak za začetek ribolova s plovcem;
- ob 11. uri: kuharji dvignejo naročene ribe in začnejo pripravljati ribje jedi;
- ob 13.30: konec ribolova in tehtanje ulova;
- ob 14. uri: kuharji končajo jedi in jih predajo v ocenjevanje;
- od 14.30 dalje: kosilo iz pripravljenih ribjih jedi za ribiče, goste in ostale
- ob 16. uri: razglasitev rezultatov ter podelitev pokalov.

B) TEKMOVALNA PRAVILA

Pravico nastopa na tekmovanju imajo: člani Ribiške zveze Slovenije za sladkovodni in morski ribolov do nivoja druženj ter društva ali organizacije, katerih glavna dejavnost je ribolov ali promocija ribiškega turizma in pisno povabljenе ekipe. Ekipo sestavljajo 3 ribiči in **kuharska ekipa**. Ribolov bo potekal po naslednjih pravilih:

1. Ribolov s plovcem: po pravilniku RZS in LRP.

- Ekipo sestavljajo 3 ribiči in glavni kuhar + 1 pomočnik.
- Zaželen sestava: funkcionarji in delavci v ribištvu ter ribiškem turizmu.
- Količina hrane skupaj z vabami je omejena na skupno maso 2 kg suhe hrane in vab.
- Za shranjevanje živih rib je obvezna uporaba mrež iz mehkega materiala (2 m mora biti mreža pod vodo).
- Trajanje ribolova: 3 ure.
- Izračun rezultatov: sektorski izračun.
- Vabe so dovoljene naslednje: črvi, modni, koruza.

2. Kuharji pripravijo jedi izključno iz sladkovodnih rib:

- »**Na vilico!**« (pečene, ocvrte, na žaru ...) ali »**Na žličko!**« (juhe, obare, paprikaši ...).
- Čas za pripravo jedi: 3 ure.
- Kuhar sme imeti 1 pomočnika.
- Količina pripravljenih jedi je vsaj 10 standardnih obrokov (pribl. 6 l juhe ali 3+2 kg rib).
- izračun rezultatov: točkovanje - seštevek točk, najvišje število zbranih točk prinaša

1. mesto in tako dalje.

3. Po končanem kuhanju komisija oceni jedi. Ocenjevanje bo potekalo v posebnem prostoru.

- Tekmovalec odda **eno porcijo jedi** v ocenjevanje odgovornemu za sprejem jedi.
- Komisija ocenjuje jedi po naslednjih kriterijih:

- a) **Glavno delo** – 50 % točk (mehanska in toplotna obdelava živil; težavnost predpriprave in priprave jedi; gospodarna izraba sestavin; upoštevanje sodobnih smernic v kuhinjski; higiena delovnega procesa).

- b) **Vonj in okus** – 40 % točk (prijetnost in skladnost vonja in okusa; sočnost; mehko koba jedi; občutek v ustih; aroma).
- c) **Urejenost delovnega prostora in postrežba** – 10 % točk: (kuharjeva osebna urejenost; urejenost delovnega prostora; izbira živil glede na recept; ustreznost posode in orodja za pripravo jedi, krožnik in skladnost jedi; estetski izgled).

4. Rezultati:

Vodstvo tekmovanja po končanem sektorskem izračunu in ocenjevanju jedi izračuna vrstni red ekipe kuharjev in posameznikov v ribolovu. Rezultate objavi na panoju na vidnem mestu!

5. Pokali:

Zmagovalne ekipe in posamezniki prejmejo naslednje nagrade:

- **Tekmovanja kuharjev v pripravi ribjih jedi:** prejmejo pokale 1., 2., 3. mesto.
- **Ribolov s plovcem in kuharika skupaj:** prejmejo pokale za 1., 2., 3. mesto.
- **Prehodni pokal Občine RAČE – FRAM za najtežjo ujeto ribo.**

C) OBVEZNOSTI ORGANIZATORJA

- Organizator bo zagotovil naslednje vrste že očiščenih sladkovodnih rib: **krap, šarenka, amur, som**.
- Organizator zagotovi ribe po prehodnem pisnem zahtevku kuharja.
- Organizator bo pripravil dovolj kruha, vina, piva in brezalkoholnih pijač, kozarcev, skodelic, papirnate konfekcije, servirnih krožnikov in pladnjeve za oddajo jedi v ocenjevanje ter jedilnega pribora.

D) OBVEZNOSTI UDELEŽENCEV

Dogajanje bo v naravnem okolju ob ribniku, zato udeleženci prinesite s seboj vrtni šotor - senčnik, mizo in stole (klopi).

- Ribiči prinesejo seboj ribolovni pribor, ustrezne mreže in vabe.
- Kuharji prinesejo seboj: naprave, opremo, pribor za pripravo jedi, priloge in začimbe.
- S prijavo kuharji naročijo vrsto in količino rib. Druge vrste sladkovodnih rib si morajo tekmovalci zagotoviti sami. Prinešene ribe smejo biti predhodno začinjene. Vsak kuhar je dolžan nahraniti tekmovalno ekipo in spremljevalce ter oddati eno porcijo v ocenjevanje, ostanek hrane pa nameniti drugim tekmovalcem in obiskovalcem.

E) PRIJAVE

Pisno prijavo (prijavnica je v prilogi) pričakujemo do vključno 10. 6. 2023. Kuharji morajo obvezno sporočiti vrsto in količino rib, ki jih bodo rabili za pripravo jedi. Skupna zahtevana količina rib ne sme presegati 5 kg po ključu **3 kg postrvi + 2 kg krapa, amur, som**.

Prispevek za tekmovalno ekipo (2+3) je **100 €**, v kar je všteto: ribe za pripravo jedi, pijača za ekipo pred tekmovanjem, med njim in po tekmovanju ter pokale. Prispevek za udeležbo nakazati na TRR RD Rače: DBS SI56 1934 0501 2138 247. Dodatne informacije lahko dobite na telefonih: 031 886 231 (Silvo KOREN) ali 041 728-197 (Borut JERŠE, častni predsednik RZS).

Geslo tega dne je
DOBER PRIJEM, DOBER TEK IN NA ZDRAVJE!



Za organizatorja:
RIBIŠKO DRUŠTVO RAČE
Silvo KOREN, predsednik

MONSTER BITE

FISHING TACKLE



VSE ZA KRAPOLOV



CYGNET

Century

DUDI



BAIT



AQUA
Products

FOX



trakker

ONE STEP AHEAD

www.monster-bite.com

info@monster-bite.com

Slamnikarska c. 1a, Domžale, 040 840 889

KUPON
-25%

ZA NAKUP STOLOV, LEŽALNIKOV IN ŠOTOROV
ZNAMK AQUA IN TRAKKER*

akcija velja do 31.5.2023 ali razprodaje zalog



RAZPIS 37. SPLOŠNEGA TABORA MLADIH BELA KRAJINA 2023

Komisija pri UO RZS za delo z mladimi ribiči razpisuje **37. splošni tabor mladih ribičev Slovenije**. Razpis velja za mladoletne člane ribiških družin in nečlane, ki so rojeni v letih **2008 do vključno 2011**. Tabor bo v **RD Črnomelj** in **RD Metlika** **od petka, 14. julija, do vključno nedelje, 16. julija 2023**. Taborniki bodo bivali v prostorih ribiškega doma Črnomelj.

Pričakovani **prihod in namestitev udeležencev: petek do 10. ure**.

Vsaka prijaviteljica (ribiška družina ali območna zveza ribiških družin) obvezno zagotovi in prijavi mentorja za tabornike iz svojega okolja. Za vsake tri tabornike je obvezen en mentor.

Prijaviteljica za **mladoletnega člana** prispeva kotizacijo v znesku **90,00 €**, za **mentorja** pa **110,00 €**. Starši otrok, ki niso člani nobene RD, za **svojega otroka** prispevajo kotizacijo v znesku **120,00 €**. Računovodstvo RZS bo na podlagi prispelih prijav prijaviteljem oz. staršem izstavilo račune, ki morajo biti poravnani pred začetkom tabora.

Vplačanih kotizacij RZS ne bo vračala.

Za prevoz udeležencev na tabor in nazaj poskrbijo prijaviteljice.

Zborna mesto:

Ribiški dom ob ribniku Mlaka, Kanižarica 200, 8340 Črnomelj

Potek prijavljanja:

do 14. 6.: RD, ZRD ali zamejski klub izbere mladoletna člana za udeležbo na taboru.

do 5. 7.: RD ali ZRD prenese kandidate v razpisni seznam v programu KLEN, ki bo odprt do 4. julija ali do zasedbe prostih mest. Če prijaviteljica ne bo prijavila mentorja, se mora za skupnega mentorja predhodno dogovoriti z eno od sosednjih RD. **Otroke smejo prijaviti tudi starši otrok, ki so včlanjeni v eno od ribiških družin, pa tudi tisti, katerih otroci niso člani nobene od RD. V tem primeru starši sami prijavijo tabornika na naslov RZS do 4. julija (p. p. 2974, 1001 Ljubljana).**

do 12. 7.: Strokovna služba RZS pripravi pregled vseh udeležencev tabora (ločeno mladoletne člane in mentorje) po abecednem vrstnem redu RD in klubov ter ga dostavi vodji tabora. Strokovna služba upošteva samo tiste prijave, za katere so prijavitelji nakazali kotizacijo.

Opozorilo: V primeru kakršnih koli zdravstvenih težav otroka ali obvezne diete morajo starši napisati navodila za zdravljenje in jih oddati odgovornemu mentorju.

Lep pozdrav in dober prijem!

*Predsednik komisije RZS
za delo z mladimi ribiči:
Aleš HORVAT, l. r.*

*Predsednik
Ribiške zveze Slovenije:
Dr. Miroslav ŽABERL*

OPREMA ZA SPLOŠNI TABOR

V kompletu za udeležbo na splošnem taboru mladih ribičev Ribiške zveze Slovenije (RZS) mora biti:

– osebni dokumenti:	– oblačila, obutev in drugo:
KARTICA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA	pižama
ČLANSKA IZKAZNICA (neobvezno)	par navadnih copat (za bivanje v domu)
OSEBNI DOKUMENT S SLIKO (izkaznica ali potni list)	majice – dolg rokav
	majice – kratek rokav
– oprema za bivanje:	spodnje perilo
spalna vreča	kratke hlače
pribor za osebno higieno: milo, glavnik, šampon, zobna ščetka, zobna pasta	rezervne dolge (tople) hlače
mala brisača za osebno higieno	trenirka
velika brisača	športne copate
baterijska svetilka	vetrovka ali debel pulover
	dežni plašč
– za spremljanje programov tabora:	
pisalni pribor, zvezek	– za šport in razvedrilo:
beličarski ribiški pribor: polagalka in bolonez in/ali meč palica	družabna igra (karte, človek ne jezi se ...)
vedro za mešanje ribje hrane	
podmetalka, enostavni ribiški stol	

Podrobna navodila ti bo posredoval vodja skupine – tvoj mentor – na pripravljalnem sestanku za tabor. Pred odhodom na tabor mora mentor osebno pregledati veljavnost osebnih dokumentov udeležencev.

Aleš HORVAT,
predsednik komisije RZS
za delo z mladimi ribiči

Priloga: Taborni program.

Obveščen: Mentor, ki te bo vodil na taboru.

PROGRAM 37. TABORA MLADIH RIBIČEV RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE

»NA POTI PRIJATELJSTVA IN ČISTE NARAVE«

RIBIŠKA DRUŽINA ČRNOMELJ IN RIBIŠKA DRUŽINA METLIKA**Bela krajina, 14.–16. JULIJ 2023**Prizorišče tabora – **Ribiški dom Črnomelj**Ribolovni revir: **ribnik MLAKA - RD Črnomelj, ribnik Prilozje - RD Metlika in reka Lahinja - RD Metlika****Petek, 14. julij**

- Do 10. ure prihod udeležencev tabora v **Ribiški dom ob ribniku Mlaka, Kanižarica 200, 8340 Črnomelj**
 - namestitve po sobah
- 11.00–12.00 Razdelitev v skupine in določitev mentorjev, vodij in pomočnikov, hramba ribiškega pribora
- 12.00–13.00 Kosilo
- 13.00–14.00 Svečana otvoritev
 - pozdrav predsednika RD Črnomelj in Metlika, predsednika RZS in predstavnikov občine Črnomelj
- 14.00–17.00 Predstavitev organov in teles RD Črnomelj, seznanitev z ribolovnimi vodami in z vodnim življenjem v teh vodah, prikaz priprave ribolovnega pribora in opreme za LKO, Feeder in LRP
- 17.00–19.00 Pregled in priprava lastnega ribolovnega pribora mladega ribiča, ribolov pod vodstvom mentorja
- 19.00–20.00 Večerja
- 20.30–21.30 Športne aktivnosti, družabne igre ... zapis dnevnika o delu (pogovor s taborniki)
- 22.00 Osebna higiena in odhod na spanje

Sobota, 15. julij

- 6.00–6.30 Vstajanje, osebna higiena, pospravljanje ležišč – ribiški dom Mlaka
- 7.00–7.30 Zajtrk, pospravljanje, priprava ribolovne opreme za na vodo v vozila

- 7.30–8.00 Odhod k ribiškemu domu RD Metlika v Prilozju – prevoz tabornikov in opreme
- 8.00–8.30 Predstavitev RD Metlika, telesa RD, predstavnik Občine Metlika
- 8.30–12.00 Vodení ribolov s strani mentorjev
- 12.00–13.00 Kosilo
- 13.00–18.30 Prikaz discipline muharjenje, kasting, LRP in LKO
- 18.30–19.30 Večerja
- 19.30–20.00 Predavanje o ribolovni etiki in varstvu narave
- 22.00 Osebna higiena in odhod na spanje

Nedelja, 16. julij

- 6.00–6.30 Vstajanje, osebna higiena in pospravljanje ležišč
- 6.30–7.00 Zajtrk
- 7.00–11.00 Odhod na traso, priprava na ribolov v LRP in ribolov (druženje z elementi tekmovanja)
- 11.00–11.30 Pospravljanje ribiškega pribora, ureditev lovnege mesta
- 11.30–13.00 Kosilo
- 13.00 Pospravljanje opreme in priprava na zaključek
- 13.30–15.30 Svečan zaključek tabora, podelitev priznanj, pozdravni govori, družabno srečanje
- 16.00 Zaključek 37. tabora mladih ribičev Slovenije, odhod domov

Ljubljana, april 2023
Vodja tabora **Aleš HORVAT***P.S.: V primeru slabega vremena ali povišanega vodostaja na reki se program sproti prilagodi razmeram na terenu.***ŠČUKIJADA 2023****Ribiška družina Novo mesto s partnerji vabi vse ljubitelje ribolova na lov na ščuko, ki bo****v soboto, 13. maja 2023, na Loki v Novem mestu****KJE – Gostišče Loka Novo mesto****KDAJ – Sobota, 13. maj 2023, ob 8h****PARKIRIŠČE – trgovina TUŠ, Stadion Portovald****KOTIZACIJA – 15€****DNEVNA RIBIŠKA DOVOLILNICA ujemi in spusti – 17€****INFORMACIJE: e: internet.rdnm@gmail.com; m: 040 72 11 20****Vsak udeleženec prejme spominsko majico, spominsko medaljo, zajtrk in malico.****Kategorije:**

- najhitreje ujeta ščuka
- najdaljša ščuka (1. mesto, 2. mesto, 3. mesto)

Udeleženci srečanja bodo sodelovali izključno v ribolovu na način ujemi in spusti.

Veselim se tradicionalnega srečanja ob reki Krki v Novem mestu!

RIBIŠKA DRUŽINA BREŽICE

Ribiška družina Brežice je ustanovljena 1956 leta in danes šteje približno 340 članov. Svoj ribiški dom imajo v Prilipah, kjer se v klubskih prostorih ob ribnikih radi zbirajo ribiči in slučajni mimoidoči. Brežiške ribiče odlikuje družabnost, radi tekmujejo, lovijo belo ribo, velike krape in roparice.

Osnovni podatki

NASLOV: Prilipe 22a, 8250 Brežice

SPLETNO MESTO: <https://www.ribiska-druzina-brezice.si/>

ELEKTRONSKI NASLOV: info@rdbrezice.si

Stanje članstva v RD Brežice na dan 16. 4. 2023

Kategorija	Število članov
Polnoletni	230
Pripravniki	74
Mladi, študenti	1

Revirji

► Reka Sava nad HE Brežice

1000 m pod jezovno zgradbo NEK – 400 m nad HE Brežice

Na Brežiškem jezeru je vedno več čolnarjev in v sezoni lova soma vsak dan lahko slišite zvok bučke. Trofejni somi niso nobena redkost. Na levem bregu jezera je kraparska trasa, kjer je bil ujet največji krap v Sloveniji, in pa beličarska tekmovalna trasa,



Pod NEK

ki ustreza najvišjim tekmovalnim standardom. Leta 2024 bo tu potekalo svetovno prvenstvo v lovu rib s plovcem. Letos in lani opazamo izredno uspešno drst ščuk, kar revirju daje še dodatno vrednost. Zraven soma, ščuke in krapa boste na jezeru lahko ujeli tudi androgo, amurja, linja, bolena, mreno, menka, ostriza, koreslja, ogrico, ploščiča, pisanca, platnico, podust, jeza, klana, zeleniko, pohro, rdečeoko, rdečeperko, babuško ali srebrnega koreslja in tudi smuča.

► Reka Sava pod HE Brežice

Od starega železnega mostu do državne meje s Hrvaško

RD Brežice gospodari z izjemno lepim in relativno velikim revirjem. V Brežicah se Krka izliva v Savo. Tu je tudi spodnja meja trofejnega revirja za lov soma, ki se začne pod starim železnim mostom na Savi približno dvesto metrov pod jezo HE Brežice. Tukaj velja režim *ujemi in spusti*. Zaradi tega revirja RD Brežice že nekaj let beležijo rekordno prodajo ribolovnih dovolilnic, raste pa tudi število pridruženih članov. Som se tukaj odlično počuti, hrane ima dovolj, razmnožuje se zelo uspešno in hitro dosega trofejno velikost.



Gramoznica Boršt



Tekmovanje na Prilipah



Brežiško jezero



Veliki ribnik pri opekarni



Zelena Krka



Trofejni revir z železnega mostu

► Reka Krka

Izliv Sušice (most na Brodu) - izliv v Savo.

Zelena dolenska lepota je res čarobna. Svojo srečo in mir tukaj najdejo ribiči, ki lovijo s tehniko talnega ribolova roparice, belice, krape, some, ščuke in bolene. Čudovito je vijačenje iz čolna, ker je reka ravno tako hitra, da lahko skoraj brez veslanja vijačite po celotnem delu tukajšnje Krke, ves čas ste pa obkroženi s čudovito pokrajino.

► Reka Sotla

Most v Orešju - državna meja

Sotla je v veliki meri mejna reka, ki jo je kazila bodeča žica. Sicer pa omogoča lep ribolov vsem, ki imajo radi manjše vodotoke.

Ribe: androga, beli amur, bolen, jez, klen, koreselj, krap (gojena oblika), linj, menek, mrena, navadni ostriž, ogrica, pisanec, platnica, ploščič, podust, pohra, potočna postrv, rdečeočka, rdečeperka, smuč, som, srebrni koreselj, ščuka in zelenika.

► Reka Bregana

Gabrovica - državna meja v Slovenski vasi

Bregana je bolj potok kot reka, muharjenje za sladokusce. Vaše muhe bodo vesele tako potočnice kot šarenke. Muharite lahko tudi na Piroškem potoku, desnem pritoku Krke.

► Ribnik Prilipe 1

Ribe: androga, beli amur, klen, koreselj, krap (gojena oblika), linj, mrena, navadni ostriž, ogrica, platnica, ploščič, podust, rdečeočka, rdečeperka, smuč, som, srebrni koreselj, ščuka in zelenika.

► Ribnik Mokrice

Slikovit ribnik pod gradom Mokrice, sredi golf igrišča v neposredni bližini hrvaško-slovenske meje.

Ribe: androga, beli amur, klen, koreselj, krap (gojena oblika),

linj, navadni ostriž, ploščič, pohra, potočna postrv, rdečeočka, rdečeperka, smuč, som, srebrni koreselj, ščuka in zelenika.

► Gramoznica Boršt

Tu boste lovili velike krape po vseh pravilih sodobnega krapolova in brežiške kraparske sekcije.

Ribe: androga, klen, koreselj, krap (gojena oblika), linj, navadni ostriž, ploščič, rdečeperka, smuč, som, srebrni koreselj, ščuka in zelenika.

► Ribnika pri opekarni

Čudovita ribnika, lepo zaraščena in skrita, večji in manjši, polna najrazličnejših rib, domovanje številnih vodnih ptic in želv. Močvirska sklednica je tu prav pogosta in neredko prime tudi na trnek.

Ribe: androga, beli amur, klen, koreselj, krap (gojena oblika), linj, navadni ostriž, ploščič, rdečeperka, smuč, som, srebrni koreselj in ščuka.

► Mrtvica Topla struga

Kamp Čateške toplice - most pri Prilipah

Za to vodo je značilna izredna biotska pestrost. Tu lahko v nekaj urah ribolova ujamete več kot dvajset vrst rib. Še pred kratkim ste tu lahko lovili tudi tilapijo – afriškega ostrižnika. S preusmeritvijo tople vode so tilapije izginile.

► Mrtvica Cola 1

Most pri Prilipah - Podgračeno

Ribe: androga, bolen, klen, koreselj, krap (gojena oblika), linj, mrena, navadni ostriž, ogrica, platnica, ploščič, podust, pohra, rdečeočka, rdečeperka, smuč, som, srebrni koreselj, ščuka, ustonoše in zelenika.

Uredništvo; povzeto po spletni strani RD

Foto: Stane Omerzu

POMEN RIB IN RIBOLOVA V STAREJŠI ŽELEZNI DOBI

Železna doba predstavlja zadnje obdobje arheološkega periodnega sistema, v katerem je razvoj prazgodovinskih skupnosti časovno razdeljen glede na uporabo vrste surovin. Ime je dobilo po železu kot najpomembnejši surovini takratnega časa za izdelavo orodij in orožja.

Podobno kot za starejša obdobja prazgodovine je tudi za železno dobo značilno, da do uporabe železa ni prišlo v vseh koncih sveta sočasno, zato je železna doba v različnih delih sveta različno datirana. Prvo ljudstvo, ki je pričelo s pridobivanjem železa, so bili verjetno Hetiti na prostoru današnje Anatolije v Turčiji. Železo so pričeli s taljenjem proizvajati v obdobju med 1500 in 1200 pr. n. št., šele po propadu hetitskega imperija na začetku 12. stol. n. št. pa se je proizvodnja železa razširila po celotnem Bližnjem vzhodu in od tam v Evropo, najprej na prostor današnje Grčije. Na začetku je bilo železo zelo dragoceno, celo dragocenejše od srebra, kmalu po razpadu hetitskega imperija pa je postalo lažje dostopna surovina. Sočasno z železom so uporabljali tudi druge kovine, predvsem bron, zlato in srebro, vendar je bilo železo zaradi svoje trdote in odpornosti najprimernejša in zato najbolj cenjena surovina za izdelavo tistih pripomočkov, pri katerih je bila trdnost bistvenega pomena (predvsem orožja in nekaterega orodja).

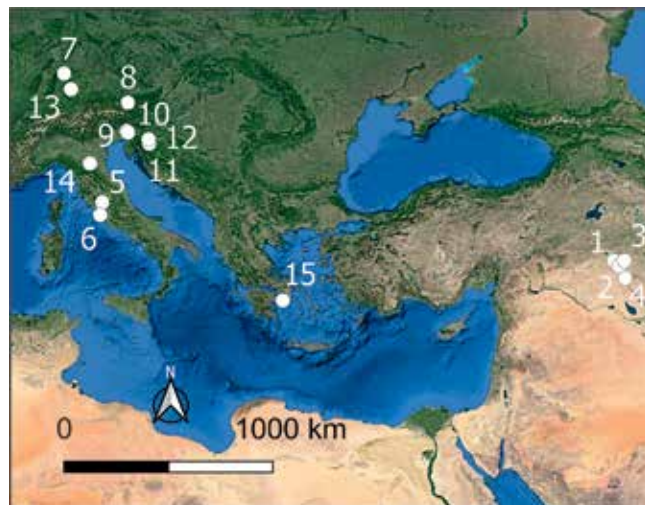
V Srednji Evropi in tudi na prostoru Slovenije je prišlo do razvoja lokalne metalurgije po okoli 800 pr. n. št. Takrat se tudi na Slovenskem pričena železna doba, ki traja vse do rimske osvojitve prostora današnje osrednje Slovenije v 1. stol. n. št. Gre za zadnje prazgodovinsko obdobje in je razdeljena na starejšo železno dobo ali halštatsko obdobje (po najdišču Hallstatt v Avstriji) in na mlajšo železno dobo (po okoli 350 pr. n. št.) ali latensko obdobje (po najdišču La Tène v Švici), v katerem v nasprotju s starejšo železno dobo že poznamo konkretna imena ljudstev, ki so poseljevala prostor današnje Slovenije.

Ribolov je bil v starejši železni dobi pomembna vsakodnevna aktivnost, v nekaterih delih sveta pa so imele nekatere vrste rib celo božanski pomen. To nam dokazujejo najdbe ribolovnih pripomočkov, analize ribjih kosti ter številne upodobitve in zapisi na reliefih, klinopisnih tablicah in papirusih na prostoru nastanka prvih visokih civilizacij na Bližnjem vzhodu in v starem Egiptu.

Ribe in ribolov v asirskem imperiju

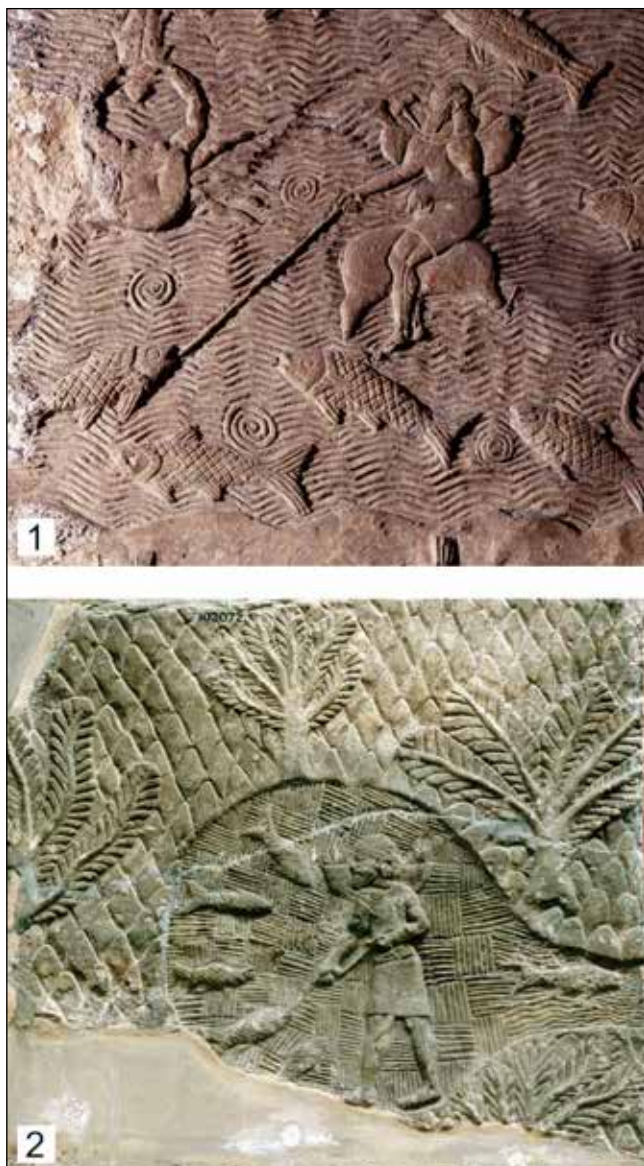
V porečju Evfrata in Tigrisa v Mezopotamiji so za železno dobo, zlasti za čas razcveta asirskega imperija med 12. in 7. stoletjem pr. n. št., značilne številne upodobitve na reliefih v kraljevih palačah. Na nekaterih so upodobljena tudi morja, reke, potoki in manjše stoječe vode, v katerih poleg mitoloških bitij plavajo ribe, raki in druge vodne živali. Ti prizori so običajno v ozadju določene osrednje teme upodobitve, večinoma vojaških akcij, bitk ali monumentalnih gradbenih dejavnosti asirskega imperija. Vsakdanje aktivnosti, kot je ribolov, torej niso bile osrednja tema upodobitev, ampak je šlo le za dodatne prizore, katerih namen je bil obogatitev osrednje teme – na primer naravnih danosti rek in morij, ob katerih so se odvijali pomembni zgodovinski dogodki.

Upodobitve ribolova so med najredkejšimi prizori na asirskih reliefih (npr. Sahrhage 1999; Salonen 1970), a kljub temu



Slika 1. Karta najdišč, omenjenih v besedilu iz železne dobe: 1 Ninive (Irak), 2 Nimrud-Kalhu (Irak), 3 Dur-Sharrukin-Khorsabad (Irak), 4 Ašur (Irak), 5 Orvieto (Italija), 6 Cerveteri (Italija), 7 Eberdingen-Hochdorf (Nemčija), 8 Hallstatt (Avstrija), 9 Tolmin (Slovenija), 10 Most na Soči (Slovenija), 11 Borštek v Metliki (Slovenija), 12 Novo mesto (Slovenija), 13 Bruckgraben-Oggelshausen (Nemčija), 14 Bologna (Italija), 15 Kalaureia (Grčija).

predstavljajo zanimiv vpogled v ribolovne tehnike, saj je na njih opaziti ribolovne pripomočke, kakršne iz zgodnejših arheoloških obdobij ne poznamo. Eden takih prizorov je ohranjen na približno 3 m dolgem in več kot 2 m visokem reliefu na dvorišču VI tako imenovane jugozahodne palače asirskega vladarja Senaheriba v Ninivah v današnjem Iraku, okoli 704–681 pr. n. št. (Nissen 1999, 249) (slika 1: 1). Prikazuje transport gradbenega materiala v treh čolnih po reki Tigris in v bližini čolnov je opaziti dva ribiča (moška z brado), ki lovita z vrvico in trnkom, pri čemer se njuna tehnika ribolova zdi dokaj neobičajna (slika 2: 1). Vsak od njiju namreč sedi na svoji blazini, narejeni iz živalskih kož in napolnjeni z zrakom. Upodobljen je trenutek, ko sta ujela vsak svojo ribo. Kakšna trnka in vabi uporabljata pri ribolovu, ni razvidno, opaziti pa je, da ima en ribič na hrbtu košaro, v kateri so hranjene ujete ribe in sekira. Sekira sodi med najbolj običajna orodja v železni dobi v Evropi, v asirskem imperiju pa se je glede na ta relief očitno uporabljala tudi kot ribolovni pripomoček. Verjetno so z njo pokončali velike primerke ujetih rib, ki jih v železni dobi v reki Tigris gotovo ni manjkalo. Za reko Tigris so npr. značilne velike mrene vrste *Luciobarbus esocinus*, ang. mangar/pike barb/Tigris salmon (syn. *Barbus esocinus*, *Barbus euphrati*, *Labeobarbus euphrati*, *Luciobarbus esocinus*) (npr. Almaça 1986, 21). Po izgledu so podobne navadni mreni (*Barbus barbus*), vendar v primerjavi z njimi veliko večje, v idealnih življenjskih razmerah lahko dosežejo tudi dolžino do 2,30 m in tehtajo do 140 kg (<https://>

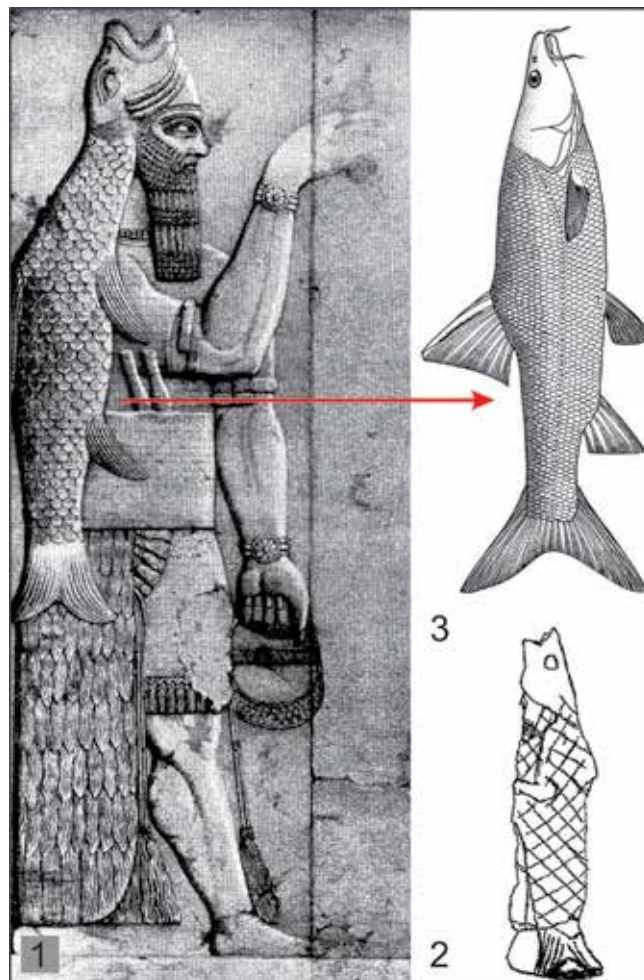


Slika 2. Detajla reliefov iz jugozahodne palače Senaheriba v Ninivah (Irak) s prizori ribolova: **1** ribič na blazini iz napihnjene živalske kože, dvorišče VI (po Barnett et al. 1998, 65, kat. št. 143); **2** upodobitev ribiča pri ribolovu v ribniku (?), soba XLV (D) (po Barnett et al. 1998, 113–114, kat. št. 490).

fishbase.mnhn.fr/summary/Luciobarbus-esocinus.html). Gre za največjo sladkovodno ribo v rečnem sistemu Tigrisa in Evfrata, ki pa je danes močno ogrožena zaradi pretiranega ribolova in zaradi gradnje hidroelektrarn.

Uporabo napihnjenih živalskih kož kot plovnih pripomočkov poznamo tudi iz drugih asirskih reliefov, na primer iz severozahodne palače Nimrud-Kalhu v današnjem Iraku (slika 1: 2; npr. Layard 1853a, t. 33). V funkcionalnem smislu jih lahko primerjamo z majhnimi napihljivimi blazinami oz. čolni, imenovanimi »belly boat«, ki spadajo danes med priljubljene ribolovne pripomočke v stoječih in počasi tekočih vodah.

Zanimiva je tudi reliefna upodobitev na steni sobe z oznako XLV (D) v Jugozahodni palači v Ninivah (slika 1: 1; slika 2: 2). Prikazuje gorsko pokrajino, poraščeno z drevesi, in v njej okroglo vodno telo, ki je povezano z ozkim kanalom. V okroglem vodnem telesu lovi ribe moški, podobno kot na prej predstavljenem asirskem reliefu z vrvico in trnkom. Tudi ta ribič ima na hrbtu košaro, v kateri hrani ujete ribe. Vprašanje, ki se poraja ob tej upodobitvi, je, ali je upodobljena vodna površina morda umetni ribnik. Čeprav je narava na asirskih reliefih



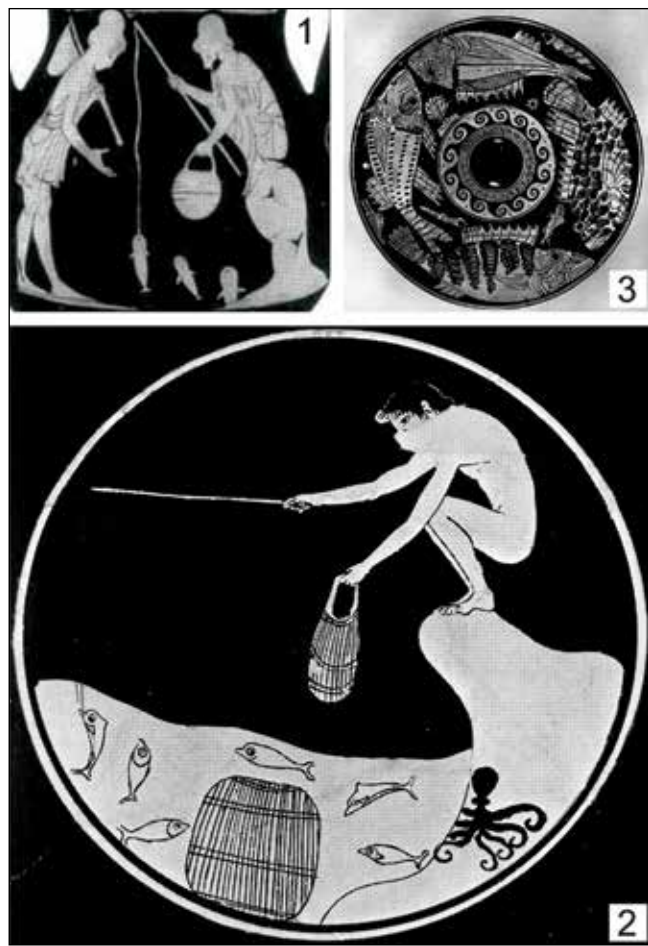
Slika 3. Upodobitvi mitološkega bitja Apkalluja (pol človeka – pol ribe) in danes ogrožene ribe mangar (*Luciobarbus esocinus*) iz reke Tigris: **1** mitološko bitje na reliefu iz Nimrud-Kalhuja v Iraku (po Layard 1853b, t. 6); **2** risba figurice mitološkega bitja, odkrita v Ašurju v Iraku (po Nakamura 2004, sl. 2); **3** upodobitev mangarja (*Luciobarbus esocinus*).

pogosto upodobljena zelo stilizirano in bi lahko bila okrogla oblika vodnega telesa le odraz sloga, pa je dalje zanimivo, da ribe ne plavajo v okroglem vodnem telesu v različne smeri (kot je bil to primer na prejšnjem reliefu), ampak so v ribniku porazdeljene v krogu proti sredini, kje stoji ribič. Morda so bile torej ribe pred ribolovom celo nahranjene oz. privabljene.

Kot že omenjeno, na asirskih reliefnih upodobitvah so upodobljene tudi mitološka bitja. Tak primer je relief palače Dur-Sharrukin-Khorsabada (slika 1: 3; Orthmann 1985, 320, kat. št. 223), v prestolnici asirskega kralja Sargona II (721–705 pr. n. št. po Nissen 1999, 249), ki prikazuje transport lesa po morju. Nekatera od teh mitoloških bitij v Mezopotamiji so za našo temo zanimiva, saj gre za mešana bitja, ki predstavljajo pol človeka – pol ribe, glede na njihovo obliko upodablja morda omenjene velike mreje, imenovane mangar (slika 3: 1; prim. s sl. slika 3: 3). Opaziti je namreč, da gre za velike ribe s podolgovatim telesom, katerih usta so ozka in nekoliko naprej pomaknjena, repna plavut je velika, hrbtna na sredini hrbtna, nato pa so na trebuhu trije pari plavuti na približno enakem mestu kot pri mangarju. Zdi se, da so na nekaterih glinenih figuricah nakazani tudi kratki brki. Tudi glede na to, da je bil mangar daleč največja sladkovodna riba v regiji Tigris, najpomembnejši reki Asirskega imperija, je več kot verjetno, da je prav ta vrsta rib imela božanski pomen.

Med številnimi mitološkimi bitji v Asirskem imperiju poznamo tudi Apkallu, zaščitnike ljudi in mitološka bitja modrosti,

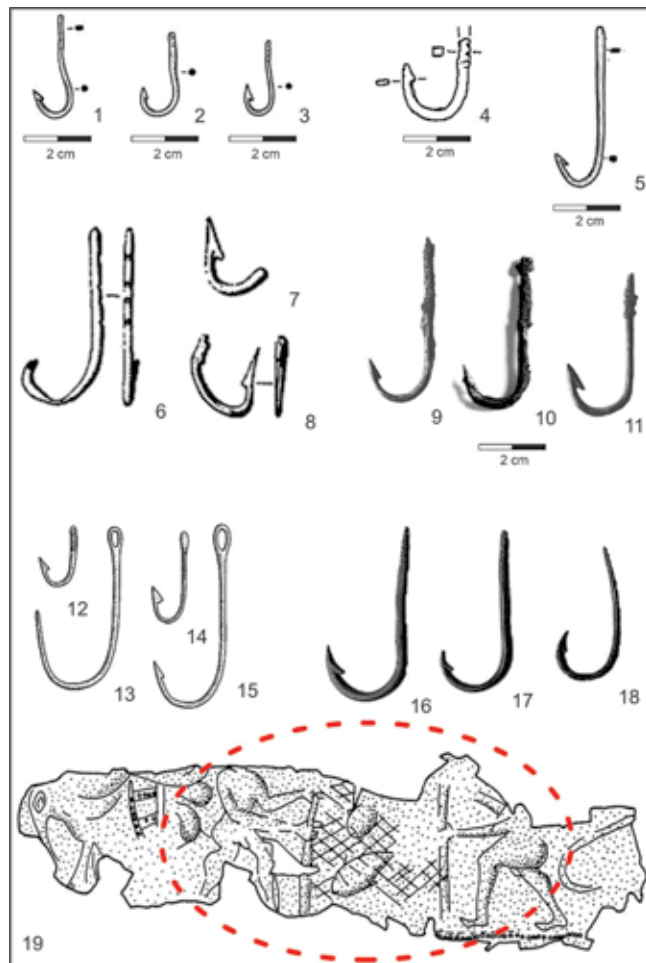




Slika 4. Upodobitve rib in ribolova na starogrških keramičnih posodah: **1** pelike slikarja Pana (po Boardman 1975, kat. št. 344); **3** ribji krožnik (po Boardman 1989, kat. št. 371); **2** skodelica slikarja Ambrosiosa (po Boardman 1975, kat. št. 119).

poznane tudi kot »sedem modrecev iz Eriduja« (Haas 1986, 177). Ta bitja so prikazana kot mešana bitja med ljudmi in živalmi, pogosto upodobljene kot pol človek – pol riba ali pol človeka – pol ptice (ujede). V 4. stoletju pr. n. št., v času Aleksandra Velikega, je svečenik boga Marduka, imenovan Berossus, v Babilonu zapisal, da se je »sedem modrecev« (Apkallu) dvignilo iz morja v prvobitnih časih, da bi ljudem prinesli kulturo (Haas 1986, 179). Najbolj znan med njimi je bil modrec Oannes, ki je bil upodobljen kot pol človek, pol riba. Upodobitev Apkallu kot bitja pol človeka – pol ribe pa ne poznamo samo kot reliefe na asirskih palačah (slika 3: 1), ampak tudi kot majhne figurice (slika 3: 2; slika 1: 4 – iz najdišča Ašur). Te so iz lesa, gline ali mavca, zanje pa so verjeli, da so imele apotropejski učinek. Prebivalci asirskega kraljestva so jih zato zakopavali v zemljo in postavljali v posebnih ritualih na posebna mesta v hišah (Haas 1986, 178–179; Nakamura 2004; Rittig 1977). Dalje lahko domnevamo, da so se v ribja pokrivala oblačili tudi nekateri svečeniki, saj obstajajo različne upodobitve, na katerih je ob postelji bolnikov videti osebe, pri čemer se zdi, da ne gre za mitološka bitja, ampak za ljudi, ki so nosili taka pokrivala (npr. Haas 1986, 140 sl. 17).

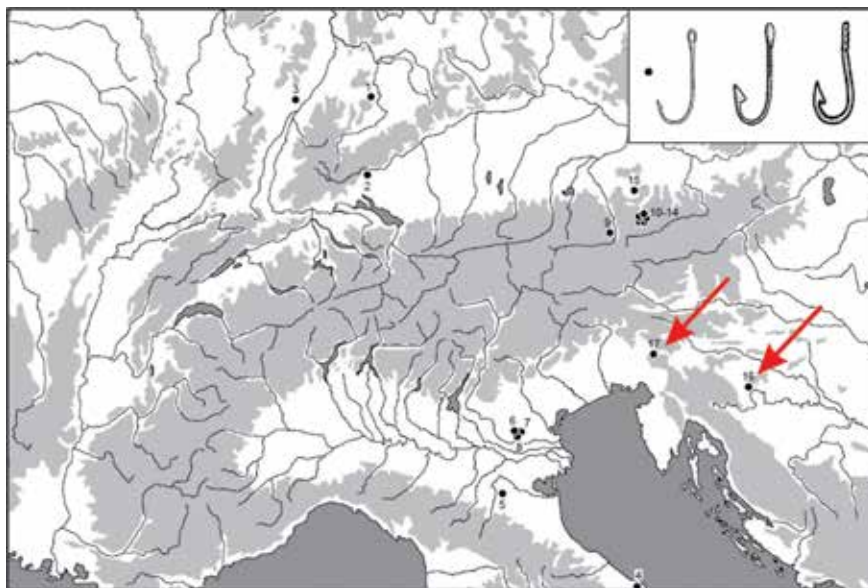
Na podlagi reliefnih upodobitev in oblike mitoloških bitij lahko torej domnevamo, da v asirskem imperiju ribe niso služile le kot prehrana, ampak da so imele nekatere vrste rib tudi simbolni oziroma mitološki pomen. Ribe so povezovali z modrostjo, zaščito, verjeli so, da so imele zdravilno moč. Kakšen pa je bil pomen rib v času železne dobe v srednji, jugovzhodni in južni Evropi, kakšne podatke imamo s tega področja o tehnikah ribolova in o pomenu rib in ribolova?



Slika 5. Primeri železnih in bronastih trkov z najdišč iz starejše železne dobe v Evropi: **1–3** Borštek v Metliki, grob 34 (po Dular 1979, t. 10: 6–8), **4** Tolmin, grob 155 (Svoljšak, Pogačnik 2001, 229, t. 27: 5), **5** Most na Soči, železnodobna naselbina (po Svoljšak, Dular 2016, 364, t. 100: 1), **6–8** Hallstatt, grob 24/1907 (Hansen 2008, 192, sl. 85b), **9–11** Hochsdorf, »knežji grob« (Hansen 2008, t. 6: 282–284), **12–15** Bologna, grob 652 (Hansen 2008, 192, sl. 85c), **16–18** taverna P-19, Cádiz (A) (Bernal et al. 2010, 339, sl. 1A), **19** Novo mesto, Kapiteljska njiva – gomila III, grob 12 (Križ 1997, pril. 4).

Ribolov v južni Evropi

Mitološka bitja, upodobljena kot pol človek, pol riba, poznamo tudi iz grške mitologije. Pojavljajo se v spremstvu morskega boga Pozejdona (predhodnika rimskega Neptuna), ki je običajno upodobljen s svojim atributom trizobom. Med njimi je npr. bog Triton, otrok Pozejdona in Oceanide/Nereide Amfitrite (Vollmer 1874, 346–347, 386, 437), ki je upodobljen kot morsko božanstvo s trupom moškega in spodnjim delom v obliki ribe. Takšno obliko upodobitve najdemo tudi med asirskimi apotropejskimi entitetami (Green 1986). Obsežne najdbe ribjih kosti iz Pozejdonovega svetišča blizu Kalaureje na grškem otoku Poros v Argo-Saronskem zalivu kažejo, da je uživanje rib igralo pomembno vlogo pri praznovanjih v čast Pozejdonu (slika 1: 15; Mylona 2015). V Pozejdonovem svetišču so poleg več tisoč ribjih kosti, ki so bile odkrite v tako imenovanih depozitih obrednih pojedinj iz arhaičnega, helenističnega in zgodnjega rimskega obdobja, našli tudi različne ribolovne pripomočke, kot so bronasti trnki ter uteži za mreže in vrvice (ibid. 391). Gre le za eno od mnogih najdišč, ki kažejo, kako pomemben je bil ribolov v vsakdanjem življenju in v religioznih praksah v antični Grčiji. Vendar, v nasprotju z območjem Bližnjega vzhoda, poznamo iz Evrope le redke sočasne upodobitve ribolova. Naše znanje o pomenu ribolova zato še vedno temelji na najdbah



Slika 6. Karta najdišč z najdbami železnih in bronastih trnkov iz železne dobe v srednji Evropi in severni Italiji (po Hansen 2008, karta 23).

ribolovnih pripomočkov na različnih arheoloških najdiščih, pa tudi na (arheozooloških) analizah ribjih kostnih ostankov.

Če si najprej ogledamo starogrške upodobitve na keramičnih posodah, lahko opazimo, da so na njih prisotne upodobitve ribolova z ribiško palico ali vrstico in trnkom. Ena taka upodobitev je na skledi iz Orvieto v Italiji, ki je danes hranjena v Boston Museum of Fine Arts (slika 1: 5; slika 4: 2), in na posebno oblikovani posodi (v stari Grčiji imenovani *pelike*) z grobišča Cerveteri v Italiji, ki je hranjena v Kunsthistorisches Museum na Dunaju (slika 1: 6; slika 4: 1). Obe posodi datirata v arhaično obdobje, to je med 530–470 pr. n. št. (Boardman 1981, 7–8). Na obeh sta upodobljena moška, ki čepita na skali ob vodi s košaro v eni roki in z ribiško palico in vrstico s trnkom v drugi (na trnek se je že ujela riba). Zanimiva je upodobitev na skledi iz Orvieto, saj so poleg različnih rib (očitno različne vrste) v vodi upodobljeni tudi hobotnica (tik ob skali) in vrša (na dnu). Tako sta na sliki prikazani dve tehniki ribolova, lovljenje z ribiško palico in ribolov z vršo. Katere vrste so ribe, ni mogoče prepoznati, poznamo pa druge poslikave na sočasnih atiških posodah, ki prikazujejo različne ribje vrste bolj detajlno. Na tako imenovanem „ribjem krožniku“, ki je hranjen v Chicago Art Institute, sta npr. upodobljeni dve različni vrsti rib iz družine sparidae, škarpina (*Scorpaeninae*), in vrsta ribe, ki je morda iz družine zobčasti ostriži (pisanka – *Serranus scriba*?) (slika 4: 3).

Ribolov v halštatski kulturi v srednji Evropi

Kakšen pa je imel ribolov pomen v starejši železni dobi v Srednji Evropi in še posebej v Sloveniji? Zanimivo je, da poznamo iz halštatske kulture v srednji Evropi in v jugovzhodnih Alpah več grobov, ki so vsebovali trnke kot grobne pridatke. Te najdbe kažejo, da je bil ribolov z ribiško palico in vrstico ter trnkom v vsakdanjem življenju teh ljudi pomemben, saj so v železni dobi grobni pridatki pogosto odražali status pokojnika ter njihov poklic in interesne dejavnosti. Ljudje so namreč verjeli v posmrtno življenje, zato so bili predmeti iz vsakdanjega življenja del inventarja za posmrtno življenje, v grobove pa so bili pridani predvsem tisti predmeti, brez katerih si pokojni posmrtnega življenja ni mogel predstavljati.

Ena najbolj znanih grobnih najdb iz starejše železne dobe je tako imenovani „knežji grob“ iz Eberdingen-Hochdorfa v jugozahodni Nemčiji iz sredine 6. stoletja pr. n. št., ki je poleg velikega števila unikatnih grobnih pridatkov, kot so štirikolesni voz, bronast kavč, bodalo, zlata fibula, velika bronasta posoda

(400 l – v njej je bila medica) z upodobitvami levov in druge bronaste posode, vseboval tudi tri železne trnke (Biel 1985, 65–66, 66 slika 40; Hansen 2008, 62, slika 46) (slika 1: 7; slika 5: 9–11). Trije trnki so bili shranjeni v majhni usnjeni (in z bronastimi obeski okrašeni) torbici na prsih pokojnega skupaj z dvema drugima železnima predmetoma. Trnki so bili izdelani iz železa, dolgi med 4,3 – 5 cm in imajo zalust, ohranjeni so tudi ostanki vrvice, ki je bila izdelana iz dlake konjskega repa ter še ene finejše vrvice iz drugačnega materiala na zgornjem koncu trnka. Lokacija trnkov na pokojnikovem prsnem košu je izjemna, saj nakazuje, da so bili predmeti pokojnemu posebnega pomena. „Knez iz Hochdorfa“ je bil glede na izjemne grobne pridatke in velikost grobnice verjetno predstavnik takratne družbene elite, morda vladar skupnosti. Najdbe trnkov v torbici na njegovih prsih pa kažejo, da mu je bil ribolov pomembna aktivnost v vsakdanjem življenju, lahko

bi rekli, da je bil strasten ribič. Druga dva predmeta iz torbice, najdene na njegovih prsih, so interpretirali kot nož in rezilo za nohte (Biel 1985, 66 slika 41), bolj verjetno pa se zdi, da sta bila tudi ta predmeta uporabljena kot ribolovna pripomočka, morda za rezanje vrvice in kot pripomoček pri uplenitvi in čiščenju ujetih rib.

Ribiške trnke najdemo tudi v drugih grobovih iz železne dobe v srednji in južni Evropi, npr. v Alzaciji, v jugozahodni Nemčiji, Avstriji, severni Italiji in Sloveniji, vendar redko (slika 6). Prisotni so tako v (glede na grobne pridatke) bogatejših kot revnejših grobovih. Tako so trnke za ribolov našli npr. tudi v treh grobovih na grobišču v Hallstattu v avstrijskem Salzkammergutu (slika 5: 6–8; slika 1: 8; Hansen 2008, 193; Kromer 1959, Hallstatt 56 slika 20, Hallstatt 69, 112), pri čemer so bili, zanimivo, najdeni ponovno na prsih pokojnikov. Vendar, če je mogoče v primeru „knežjega groba v Hochdorfu“ domnevati, da je bil ribolov hobi železnodobnega vladarja, lahko pri slabše opremljenih grobovih iz Hallstatta špekuliramo, da je šlo za ribiče, ki so se z ribolovom preživljali, verjetno so lovili v bližnjem jezeru v Hallstattu.

Podobni trnki kot v Hochdorfu in Hallstattu so bili odkriti tudi na sočasnih najdiščih na Slovenskem, eden v grobu 155 v Tolminu (slika 5: 4; slika 1: 9), eden v jarku na naselbini Most na Soči (slika 5: 5; slika 1: 10) in (ponovno) tri v grobu 34 na Borštku v Metliki (slika 5: 1–3; slika 1: 11), praktično enake so v svojih kolonijah po Sredozemlju in ob Atlantiku uporabljali stari Feničani (npr. slika 5: 16–18) in v Italiji stari Etruščani (slika 5: 12–15; slika 1: 14). Domnevamo lahko, da so tisti trnki iz posoških najdišč povezani z ribolovom v reki Soči, iz Novega mesta v reki Krki in iz Metlike v reki Kolpi.

Na železnodobnih najdiščih na Slovenskem pa je dokumentirana še ena tehnika ribolova, in sicer ribolov z ribiško mrežo, ki je upodobljen na bronasti pasni sponi iz groba 12 v gomili III v Novem mestu (slika 5: 19; slika 1: 12). Mreža je na dveh straneh pritrjena na palico ali kola, pri čemer vsakega od njih drži ribič, v mrežo pa sta se ujeli dve večji ribi. Prebivalci železnodobnih skupnosti na Dolenjskem, ki so po velikih utrjenih višinskih naselbinah (gradiščih), bogatih grobovih ter situlski umetnosti poznane po vsej Evropi, so torej lovili tako z ribiško mrežo kot z ribiško vrstico in trnkom (glej tudi Dular, Tecco Hvala 2007, 212). Vendar so arheozoološki dokazi o uživanju rib iz železne dobe pri nas redki, saj se majhne ribje kosti, kot smo že omenili v prejšnji

številki Ribiča, težje ohranijo, in jih lahko odkrijemo le, če so vzorci sedimentov z arheoloških najdišč sistematično mokro spirani skozi drobna sita.

Nekoliko več podatkov o vrstah rib, ki so jih uživali v železni dobi, najdemo na sočasnih najdiščih v drugih delih Srednje Evrope. Raziskave kažejo, da so najraje uživali ščuke in ciprinide, ki so bili doslej najdeni na 16 železnodobnih najdiščih (prim. Hansen 2008, 194; Trebsche 2006, 188, t. 26). V zvezi z ulovom ščuk so zanimive predvsem najdbe iz naselja Bruckgraben-Oggelshausen na Federseeju v jugozahodni Nemčiji (slika 1: 13; Rieckhoff 2001, 139–140; Königer 2001; Königer, Lübke 2001). Gre za danes močvirnato območje jezera Federsee, ob izlivu reke v jezero, kjer so na površini velikosti okoli 300 x 100 m odkrili številne kole, ki predstavljajo ostanke sistema velike ribje pasti in majhne koče. Raziskave so pokazale, da so bile v njej ulovljene ribe, ki so se spomladi selile v plitve predele jezera in reko na drst, predvsem ščuke. Na to kaže veliko število tu najdenih glav ščuk. Ribam so po ulovu verjetno na mestu odstranili drobovje in jih očistili, ribje glave pa odvrgli. Količina ulova v tem ribiškem objektu je verjetno močno preseгла lastne potrebe ribičev, zato je mogoče domnevati, da so s ščukami trgovali tudi z okolico (Königer 2001). Dendrokronološka datacija kaže, da je bil kompleks ribjih pasti zgrajen med letoma 730–621 pr. n. št., torej v času začetka razcveta dolenskih železnodobnih skupnosti na Slovenskem.

Anja Hellmuth Kramberger
in Bine Kramberger

Literatura

- ALMAÇA, C. 1986, On some Barbus Species from Western Asia (Cyprinidae, Pisces). – *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien* 87B, 5–30.
- BARNETT, R.D., BLEIBTREU, E. in G. TURNER 1998, *Sculptures from the Southwest Palace of Sennacherib at Nineveh*. – British Museum Press, London.
- BERNAL, D. et al. 2010, The SAGENA project. Fishing equipment in Baetica in Classical Antiquity. – V: T. Bekker-Nielsen in D. Bernal Casasola (ur.), *Ancient Nets and Fishing Gear. Proceedings of the International Workshop on „Nets and fishing gears in Classical Antiquity: a first approach“ (Cádiz, November 15–17, 2007)*, Aarhus University Press, Aarhus, 333–346.
- BOARDMAN, J. 1981, *Rotfigurige Vasen aus Athen. Die Klassische Zeit*. Kulturgeschichte der Antiken Welt 4. – Verlag Philipp von Zabern, Mainz am Rhein.
- BOARDMAN, J. 1991, *Rotfigurige Vasen aus Athen. Die Archaische Zeit*. Kulturgeschichte der Antiken Welt 48. – Verlag Philipp von Zabern, Mainz am Rhein.
- DULAR, J., 1979, Žarno grobišče na Borštku v Metliki. – *Arheološki vestnik* 30, 65–86.
- DULAR, J. in D. SVOLJŠAK 2016, *Železnodobno naselje Most na Soči. Gradbeni izvidi in najdbe / The Iron Age Settlement at Most na Soči. Settlement Structures and Small Finds*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 33, Založba ZRC, Ljubljana.
- DULAR, J. in S. TECCO HVALA 2007, *Jugovzhodna Slovenija v starejši železni dobi. Poselitev, gospodarstvo, družba / South-Eastern Slovenia in the Early Iron Age. Settlement, economy, society*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 12, Založba ZRC, Ljubljana.
- DULAR, J. in S. TECCO HVALA (ur.) 2018, *Železnodobno naselje Most na Soči. Razprave / The Iron Age Settlement at Most na Soči. Treatises*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 34, Založba ZRC, Ljubljana.
- GREEN, A. 1986, A Note on the Assyrian “Goat-Fish”, “Fish-Man” and “Fish-Woman”. – *Iraq* 48, 25–30.
- HAAS, V. 1986, *Magie und Mythen in Babylonien. Von Dämonen, Hexen und Beschwörungspriestern*. – Merlin Verlag, Bielefeld.
- HANSEN, L. 2008, *Die Goldfunde und Trachtbeigaben des späthallstattzeitlichen Fürstengrabes von Eberdingen-Hochdorf (Kr. Ludwigsburg)*. – Dissertation der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Fakultät der Christian-Albrechts-Universität zu Kiel.
- KÖNIGER, J. 2001, *Eisenzeitliche Fischereianlage im Bruckgraben im südlichen Federseeried, Gde. Oggelshausen, Kreis Biberach*. <https://www.archaeologie-online.de/artikel/2001/thema-pfahlbauten/eisenzeitliche-fischereianlage-oggelshausen/>
- KÖNIGER, J. in C. LÜBKE 2001, Bemerkungen zur vorgeschichtlichen Fischerei im westlichen Bodenseegebiet und in Oberschwaben. – *Nachrichtenblatt Arbeitskreis Unterwasserarchäologie* 8, 67–82.
- KRIŽ, B. 1997, *Novo Mesto IV. Kapiteljska njiva. Gomila II in gomila III*. – Dolenjski muzej, Novo Mesto.
- KROMER, K. 1959, *Das Gräberfeld von Hallstatt*. Monographie International Association for Classical Archaeology 1. – Sansoni, Firenze.
- LAYARD, A.H. 1853a, *The Monuments Of Nineveh. From Drawings Made On The Spot*. – John Murray, London.
- LAYARD, A.H. 1853b, *A second series of the monuments of Nineveh: including bas-reliefs from the Palace of Sennacherib and bronzes from the ruins of Nimroud. From drawings made on the spot, during a second expedition to Assyria*. – John Murray, London.
- MYLONA, D. 2015, From Fish Bones to Fishermen: Views from the Sanctuary of Poseidon at Kalaureia. V: D.C. HAGGIS in C.M. ANTONACCIO (ur.), *Classical Archaeology in Context. Theory and Practice in Excavation in the Greek World*. – Walter de Gruyter Inc., Berlin/ Boston, 385–417.
- NAKAMURA, C. 2004, Dedicating magic: Neo-Assyrian apotropaic figurines and the protection of Assur. – *World Archaeology* 36(1), 11–25.
- NISSÉN, H.J. 1999, *Geschichte Alt-Vorderasiens*. Oldenbourg Grundriss der Geschichte 25. – R. Oldenbourg Verlag, München.
- ORTHMANN, W. 1985, *Der alte Orient*. Propyläen Kunstgeschichte 18. – Propyläen Verlag, Berlin.
- RIECKHOFF, S. 2001, Die Kelten in Deutschland – Kultur und Geschichte. – V: S. RIECKHOFF in J. BIEL (ur.), *Die Kelten in Deutschland*. Konrad Theiss Verlag, Stuttgart, 13–276.
- RITTIG, D. 1977, *Assyrisch-babylonische Kleinplastik magischer Bedeutung vom 13.–6. Jh. v. Chr.* Münchener Vorderasiatische Studien 1. – Uni-Druck, München.
- SAHRHAGE, D. 1999, *Fischfang und Fischkult im alten Mesopotamien*. – Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main/New York.
- SALONEN, A. 1970, *Die Fischerei im alten Mesopotamien nach sumerisch-akkadischen Quellen: eine lexikalische und kulturgeschichtliche Untersuchung*. – *Annales Academiae Scientiarum Fennicae*, Ser. B, Tom. 166, Academia Scientiarum Fennica, Helsinki.
- SVOLJŠAK, D. in A. POGAČNIK 2001, *Tolmin, prazgodovinsko grobišče I. Katalog / Tolmin, the Prehistoric Cemetery I. Catalogue*. – Katalogi in monografije 34, Narodni muzej Slovenije, Ljubljana.
- SVOLJŠAK, D. in A. POGAČNIK 2002, *Tolmin, prazgodovinsko grobišče II. Razprave / Tolmin, the Prehistoric Cemetery II. Treatises*. – Katalogi in monografije 35, Narodni muzej Slovenije, Ljubljana.
- TREBSCHKE, P. 2006, Die hallstattzeitliche Siedlung von Asten, VB Linz-Land, Oberösterreich. – *Fundberichte aus Österreich* 45, 307–360.
- VOLLMER, W. 1874, *Wörterbuch der Mythologie aller Völker*. – Hoffmann'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart.

USPEŠNI BRANE PERC

Ko topli vetrič prebudi naravo iz trdnega zimskega spanja, ozelenijo travne planjave, iz katerih pokukajo prve pomladne cvetlice. Pridruži se jim brstenje vejveja mačic, na katerih ptice že zadovoljno žvrgolijo svoje ženitvene pesmi.

Takrat se na drstiščih že zbirajo ribe, v svojih čudovitih večbarvnih lesketajočih se »ženitvenih preoblekah«, da tudi one v svojem vodnem domovanju družno, s svojim ljubezenskim obredom poskrbijo za prirast svojega zelo cenjenega zaroda.

V omenjenih pomladnih dneh tudi športni ribiči poskrbi-jo, da opravijo delo, ki so si ga predhodno zastavili. Dejavni so na obsežnih naravovarstvenih področjih, s poudarkom ohranjanja ribjega življa. Med drugim čistijo in po potrebi utrjujejo brežine voda, v potoke, reke, ribnike in jezera s strokovno pazljivostjo vlagajo tako salmonidne (postrv, lipan, sulec) kot tudi ciprinidne (ščuka, smuč, krap, linj itd.) vrste rib v nameri ohranjanja njihovega prostora za življenje in s tem njihovo preživetje.

Za omenjena, spoštovanja vredna volontersko opravljena dela ribiške družine v svojih vrstah potrebujejo zavedne, ribištvu naklonjene ljudi, ki poleg svoje društveno zapisane obveznosti postorijo še kaj več za obstoj ribjega življa in s tem za obstoj naše dolgoletno uspešne slovenske športno ribolovne dejavnosti.

K sreči imamo v naših ribiških družinah kar lepo število, kot radi rečemo, z dušo ribištvu naklonjenih ljudi, ki nas lahko s svojo ustvarjalnostjo tudi prijetno presenetijo, ne le da samo zelo uspešno lovijo ribe.

Eden od omenjenih prizadevnih športnih ribičev je prav gotovo naš sogovornik Brane Perc iz RD Sevnica, sicer zelo uspešni ribič somov na reki Savi, ki si med drugim zna sam izdelati zeleno umetno vabo glavinjaro. Naš ribiški prijatelj nas je zelo prijetno presenetil z uspešno izdelavo umetnega gnezdišča za čim bolj uspešno razmnoževanje zelo cenjene in v reki Savi ogrožene ribje vrste – smuča.

Znano je, da Brane izhaja iz prave ribiške družine, saj ga je oče že kot petletnega dečka kar z mopedom odpeljal na prvi ribolov k reki Savi, na katero se je naš prijatelj zelo navezal in ji ostal zvest vse do današnjih dni.

V zanimivem pogovoru nam je naš sogovornik na številna vprašanja med drugim zaupal tudi to, kako je prišel



Z leve: Brane, Vinko Okoren, Kristjan Prah, Boris Krajnc in Bogo Golob so »strokovna« ekipa polaganja gnezdišč.



Namestitev gnezdišč je zelo natančno in zahtevno delo.



Z leve: zadovoljni gospodar RD Sevnica, Jani Jankovič, in Brane Perc, uspešni »razvojniki« smučevih gnezdišč.

do ideje, da si sam izdelava glavinjaro za lov rib roparic. Med drugim nas je zanimalo, od kod mu tako plemenita ideja, da z izdelavo smučevih gnezdišč v duhu pravega naravovarstvenika pripomore k razmnoževanju ter s tem k ohranjanju omenjene ogrožene ribje vrste.

Brane je strnil svoje misli in dejal: »Že od malih nog sem rad obiskoval brežine voda, še zlasti reke Save, ter z zanimanjem opazoval obvodni življenjski na čelu lesketajočih se rib. To je bilo v času, ko na reki Savi še niso gradili hidroelektrarn z umetnimi zaježitvami voda in so številne vrste rib imele povsem naravne pogoje razmnoževanja. Kar nekaj časa sem premišljeval, kaj bo z našimi občutljivimi ribami, npr. s postrvmi, lipani, sulci, smučmi itd., saj so z gradnjami preprečili naravno pot razmnoževanja. Ja, drži tudi to, da omenjeno »svojevrstno katastrofo« zmanjšamo z vlaganjem rib. A žal to ni enako kot tisto, kar nudijo preživetju rib drstišča v naravnem življenjskem prostoru. K sreči sem pred





Z leve zadaj: Kristjan, Svetislav, Jan, Vinko, Bogo, Brane in spredaj zvesta psička Brina, Boris in Jani, ki ne skrivajo zadovoljstva po opravljenem delu.



Potrebne so še zadnje »finese« in vaba je pripravljena za lov.



Brane z veliko vnemo izdeluje glavinjare vseh vrst.



Brane po uspešnem delu ni skrival svojega zadovoljstva.

petimi leti na spletu prebral, kako naši sosede Madžari pomagajo pri razmnoževanju in s tem pripomorejo k preživetju smuča z izdelavo umetnih drstišč. Vemo, da samica smuča najraje odlaga ikre na koreninice obvodnih dreves. Na njih si s svojim neizmernim, konstrukcijsko natančno ustvarjalnim delom s svojim »partnerjem« zgradita pravo umetnino gnezdišča. Lepo je videti in opazovati neutrudljivo »zaščitniškega očeta – smuča«, ki po zadnjem ženitvenem obredu odločno prepodi »svojo partnerko«, podobno kot tudi ostale ribe v nameri preživetja njunega potomstva. Kasneje lahko človek uživa v nepozabnih večerih, ko ti žarek svetlobe razkrije odsev »malih očk« smučevega prirasta.

Ob tem nam je sevniški ribič poudaril, da so kokosova vlakna nadomestila koreninice obvodnih dreves, umeščena na ustrezno mesto, iz debelejšje zvarjene žice sestavljenega umetnega smučevega gnezdišča. V primeru, da na tržišču ni kokosovih vlaken, lahko uporabimo tudi bolj *fino* izdelano žaklovino. A ob tem poudari, da se omenjena tkanina zelo pogosto zamulji z blatom in zato so vlakna kokosa neprimerno ustrežnejša: »Izdelava gnezdišča zahteva veliko dobre volje in potrpežljivosti. Poraba časa pri omenjenem delu ne sme biti obremenjujoča,

Ko sem prvič vijačil z glavinjaro, sem takoj spoznal njene prednosti, saj z njo lahko izvajaš prave vragolije ribi podobnega plavanja.

če želimo doseči svoj zastavljeni cilj. Prvo leto sem izdelal le eno ustrezno gnezdišče in zanj porabil kar lepo število ur, da mi je uspelo izdelati izdelek, kot sem si ga zamislil. Trud se mi je bogato poplačal, saj sem lahko z velikim zadovoljstvom opazoval ter spremljal razvoj smučevega naraščaja in iz leta v leto mi je, s pomočjo pridobljenih izkušenj, uspelo izdelati večje število gnezdišč. Gnezdišča postavljam v pomladnih dneh in to v približno 1,5 m globoki vodi.«

Sedaj pa je na vrsti še zanimiva, že predhodno omenjena, mirno lahko rečemo, njegova *razvojno uspešna zgodba* – izdelava umetne vabe glavinjare. Sledila so naša podobna vprašanja, kot smo že poizvedovali pri izdelavi smučevih gnezdišč: zakaj, kako se je lotil izdelovanja vab. Odgovoril je: »Najraje lovim ribe roparice: soma, ščuko, smuča in to s tehniko vijačenja z umetnimi vabami. Najprej sem za lov uporabljal tako imenovane žlice, večje blestivke, upiravke, voblerje itd.

Ko sem prvič vijačil z glavinjaro, sem takoj spoznal njene prednosti, saj z njo lahko izvajaš prave *vragolije* ribi podobnega plavanja. Toda vodno dno reke, ribnika, jezera zahteva svoj davek in vabe niso ravno poceni. Pomislil sem, le zakaj ne bi poizkusil sam izdelati glavinjare? Moram priznati, da



Delavno predsedstvo zbora ribičev RD Sevnica z leve: tajnik Borut Markošek, Janez Bračko, predsedujoči zbora, in Sandi Kosmač, predsednik RD.



Med zaslužnimi prejemniki priznanj je bil tudi Brane Perc (levo) v družbi Petra Jankoviča, podeljevalca priznanj RZS.



Dušan Markošek, blagajnik RD, je z zadovoljstvom sprejel priznanje RZS za svoje vestno opravljanje dela.

sem ugriznil kar v trd oreh, saj je preteklo kar nekaj vode, preden mi jo je uspelo izdelati. Želel sem izdelati vabo, ki je po moji presoji najbolj primerna, da z njo dosežem želeno daljavo in globino vode, kjer naj bi se nahajala zelena vrste ribe. Znano je npr., da ima smuč rad bolj nežno vibracijo vabe in je v primerjavi s somom veliko bolj občutljiva riba, ki hitro zazna, da vaba le ni njegova zelena ribica. Pomembno je tudi, da je vaba lesketajoča, še zlasti v poletnih dneh, ko

ribiči radi uporabimo izraz *ko voda cveti*, takrat je lov veliko uspešnejši z lesketajočo se glavinjaro. Pomembna je osnovna izbira barv vabe, obnese se npr. kombinacija svetlih in temnih barv. Omenjeni kriterij izbire pa moramo prilagajati tudi glede na barvo vode in na trenutni dnevni ali večerni barvni odtonek svetlobe. S svojo prvo glavinjaro sem ujel soma pred šestimi leti, svojega do danes največjega – dolžine 2,3 m in teže 64 kg – pa v začetku lanskega leta. Izdelujem glavinjare različnih barv in velikosti z imenom *Brina*, tako je namreč ime moji zvesti psički, ki me vedno spremlja pri ribolovu.

Verjetno si bomo zbrani ribiči v Ribiškem domu RD Sevnica letošnje nedeljsko pomladno jutro lahko globoko vtisnili v spomin. To je bilo prijetno in pomembno druženje, ki je vzorno združevalo kar nekaj pomembnih dogodkov in prav za enega izmed njih je poskrbel tudi naš uspešni izdelovalec smučevih gnezdišč Brane Perc.

V prijaznem nagovoru je prisotne člane rednega letnega zbora RD Sevnica pozdravil njen predsednik Sandi Kosmač in predlagal delavno predsedstvo in njenega predsednika Janeza Brečka za vodenje omenjenega zbora ribičev. V nadaljevanju je predsednik sevnških ribičev poudaril pomembnost zbora, na katerem se bo in se kasneje tudi je sprejemal predlog sprememb Statuta RD Sevnica in Disciplinskega pravilnika RD, skladno z določbami Zakona o društvih, ki ga je pripravil tajnik – poklicni pravnik Borut Markovšek in ga tudi do potankosti razložil. Predlog omenjenih sprememb je bil soglasno sprejet, podobno kot so bila predhodno sprejeta poročila: predsednika RD, tajnika, gospodarja, čuvajev, nadzornega odbora, tekmovalne sekcije, blagajnika itd. Sledila je potrditev zaključnega računa in realizacija plana za leto 2022, sprejem letnega načrta gospodarjenja in finančnega plana za leto 2023 itd.

Po izčrpnem pripravljenih poročilih je sledilo vprašanje predsedujočega, če na podano omenjeno gradivo obstajajo morda kakšna vprašanja, a ni bilo izraženih nesoglasij.

Po omenjenem protokolarnem delu je sledila podelitev priznanj RZS zaslužnim članom RD Sevnica, ki jih je podelil predsednik tekmovalne podkomisije v LRP pri RZS in njen predstavnik Peter Jankovič iz RD Brežice.

Priznanja so na predlog RD Sevnica prejeli: Sandi Kosmač, Bogo Golob, Tine Zupančič, Toni Stritar, Tomaž Kajič, Brane Perc, David Ilovár in Jan Jankovič, ki si zaslužijo tudi naše čestitke.

Po okusni malici se je prijetno druženje ribičev zaključilo s predstavitvijo polaganja smučevih gnezdišč v reko Savo, za kar se je potrudil njihov izdelovalec Brane Perc.

Besedilo in fotografije: Jože Šmejč

Trgovina Kostevc
Trg zbora odposlancev 20
1330 Kočevje

SIMMS Freestone set - hlačni škornji in čevlji

Redna cena: 669,80 €

Akcijska cena:

569,00 €

Delovni čas: pon - pet 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, sob 9:00 - 12:00
G | 031 611 479 W | kostevc.si E | trgovina@kostevc.si
TRGOVINA KOSTEVČ | WWW.KOSTEVČ.SI

RIBOLOV S KRMILNIKOM NA REKAH

Zima se je že poslovila in pred nami so toplejši sončni dnevi. Lepo vreme je potrebno izkoristiti za obisk voda. Spomladanski ribolov je zelo odvisen od pogojev, ki nam jih narava da. Velikokrat nam jo zagode vreme z aprilskim dežjem, kar pa posledično zelo hitro dvigne vodostaj rek. To pa ne sme biti razlog, da se ne odpravimo za vodo, tehniko ribolova pa prilagodimo razmeram.

Visok vodostaj reka je super za ribolov s krmilnikom (angl. feeder). Seveda ne na vseh delih rek. Treba je iskati take, kjer se reka vsaj malo umiri in nam dovoljuje ribolov z omenjeno tehniko. Malo kalna voda je super prostor, kjer se zadržujejo ciprinidne vrste rib. Hitro vodo in pa malo dvignjen vodostaj obožuje predvsem mrena, ki jo bomo tokrat poskusili ujeti.

Za ribolov sem si izbral reko Ljubljanico, s katero upravlja ribiška družina Barje. Sam revir poteka od mostu pri Podpeči pa vse do Plečnikovih zapornic na Roški ter zapornic na Grubarjevem prekopu. Revir je zelo razgiban in nudi vsem ljubiteljem narave veliko možnosti. Prav tako nudi tudi vse bolj priljubljen urbani ribolov v središču mesta. Tokrat sem se s prijateljem Davidom odločil za slednjega.

Popoldanski ribolovi so mi res super. Za vodo prispeva okoli treh. Že takoj, ko sva prispela na ribolovno mesto, sva videla, da je vodostaj malo višji zaradi predhodnega dežja. Voda je bila hitrejša kot po navadi, kar je bila tudi posledica odprtja zapornic, s katerimi regulirajo hitrost in pa vodostaj reke Ljubljanice.

Oba sva se odločila za tehniko ribolova s krmilnikom. Zraven je David nastavljal tudi palico za lov krapov. Ribolov *ujemi in izpusti* dovoljuje ribolov z dvema palicama, vendar izključno s talno tehniko ribolova.

Medtem ko si pripravljala palice, si zmešava še hrano za ribolov in privabljanje rib. Priporočljivo je, da zmes nekaj časa počiva, da se sestavine prepojijo tako, kot je potrebno. Za hrano sva uporabila pelete na naravni osnovi. Poleg teh dodam še malo takih z okusom raka ali jagode, ki naredijo še dodaten »oblak« na samem mestu ribolova. Za čvrsto mešanico pa po potrebi dodam še malo praškaste hrane. S tem dosežem, da se hrana iz krmilnika izloči malo hitreje.

Za trdoto konic pri palicah za lov s krmilnikom sva izbrala konice najtrše trdoto, ki sva jih imela (od 80–120 g). Voda je bila hitra, zato sva morala uporabiti krmilnike, težke med 60 in 80 gram. Uporabim tiste, ki jih je naredil kolega Luka, res jih je prilagodil našim vodam in so superca. Vsi so narejeni ročno



Ena od mnogih mren, ki sva jih uspela ujeti.

in po nasvetih ribičev, kar danes res šteje in se ceni. Krmilniki so super za hitre vode in pa globlje reke, saj nam iz njih veliko počasneje odnaša hrano, kot če bi izbrali *t. i. method feeder* krmilnike (rebrasti krmilniki, ki so na eni strani ploščati). Prav tako je globina na delu reke, kjer loviva, dobrih 7 do 8 metrov, zato morajo biti krmilniki primerno obteženi.

Prišel je čas, da sva napolnila krmilnike in dala vabe na trnke velikosti 10. Za predvrstico pa sva uporabila laks fluorokarbon, debeline vsaj 0,24 mm. Lahko uporabite tudi tanjšega, vendar se vam jih bo več strgalo. Fluorokarbon pa je neviden in je lahko malo debelejši. Glavni laks pa sva imela od 0,25 mm do 0,30 mm debeline.

David je nastavljal tudi palico za krapolov. Na njo je na navezo D-rig dal lebdeči bojli (pop up) z vrečko PVA, v katero je dal veliko različnih peletkov. Vrečko PVA uporabimo namesto krmilnika. V vodi se hitro stopi in nahrani mesto, kjer lovimo čisto poleg samega lebdečega bojlija.



David s ploščicem, ki je že kazal znake drsti.



Krmilnik (kletka). Za vabo pa šop kostnih črvov.



Lepa brkata lepotica



Uživanje za vodo je nekaj najpomembnejšega.



Na začetku ribolova so prejemale predvsem platnice.



Res debel klen, ki je prijel na kraparski sistem.



Vse ribe so nepoškodovane odplavale nazaj.

Na prvi prijem nam ni bilo treba dolgo čakati. Malo tresenja palice in David je na koncu palice že imel prvo ribo. Bila je platnica, približno 30 cm. Super znak! Ponovno mečeva in zopet so prejemale. Prijemi so bili nežni, saj so bile sprva aktivne platnice. A vseeno, riba je riba, pomembno je, da uživamo. Potem pa se je v trenutku situacija zamenjala. Voda je postala še nekoliko hitrejša. Regulacija zapornic je naredila svoje. Pri naslednjih metih je David ujel ribo za ribo. Ampak niso bile platnice. Hitra voda je spodbudila mrene, da so začele prijemat, te pa sva si tisti dan seveda želela ujeti. Zanimivo je bilo, da je sprva ribe dobival večinoma David. Ribolovni mesti sta bila narazen dobrih 2 m. Vabe in vse sva imela enako, a ribe so bile aktivne samo pri Davidu. Odločil sem se spremeniti predvrstico in sem jo še malo skrajšal. Prve ribe se hitro pojavijo tudi pri meni. Palico mi je močno streslo in konica se je lepo zvila. Zategnem. Na koncu palice je bila lepa brkata mrenca. Pošteno sva se borila, za športne ribiče je ena najbolj borbenih rib glede velikosti in teže. Palica za lov rib s krmilnikom pa je palica, ki se zvija kot »špaget«, pa je še dodaten užitek. Ribo sva hitro fotografirala in spustila nazaj v vodo. Prva riba vedno poskrbi za olajšanje, da veš, da le delaš prav. Res sva uživala v samem ribolovu. Ribe so bile zelo aktivne, a to le v samem toku reke Ljubljanice. Ko vabe nisva vrgla v tok reke, rib sploh ni zanimalo. Čez dan so bile res aktivne, kar je zelo zanimivo. Ponavadi so aktivnejše zvečer, vsaj na reki Ljubljanici je tako. Nočni ribolov pa je tukaj dovoljen samo v centru Ljubljane. Od zapornic na Roški do sedeža Ribiške družine Barje na Hladnikovi ulici. Je pa tak ribolov izključno na način *ujemi in izpusti*. Tokrat so bile ribe aktivne že takoj. Za dodaten adrenalin je poskrbela palica za krapolov. Kraparji vemo, da ko se zasliši piskanje piskalca, nam požene kri po žilah. Tudi tokrat je bilo tako, s tem da je na rekah to še veliko intenzivnejše, saj je rečna riba čisto nekaj drugega kot riba z jezer. Piskalč se res ni ugasnil in riba je odvijala vrstico. David je hitro stekel do palice in zategnil. Sledilo je razočaranje. Od takega prijema bi pričakoval ribo na koncu palice. A o njej ne duha ne sluha. Zategnil je povsem v prazno. Oba sva se spogledala. Nič, gremo naprej. David ponovno nastavi palico za lov krapov. Medtem ko sem jaz ulovil še eno mreno. Vmes sva poleg mren in platnic dobila tudi res ogromne ploščiče, ki pa so se počasi že pripravljali na drst. To sta bili ploščiči, težki od 2 do 3 kg, nekateri celo več. David

je nadaljeval z odličnim ribolovom. Znova je ujel mreno. Lepe borke, ki se ne predajo kar zlahka. Hitra fotografija in nazaj v vodo. Sledil je večer in najboljši čas za ribolov. Takoj ko pade mrak, je na konice palic treba namestiti svetleče palčke, da lahko prijem vidimo. Nočni ribolov je nekaj povsem drugega. Vse se umiri, ladjice ne nagajajo več tako kot čez dan. Na trenutke se sliši le kako veliko podgano, ki švigne mimo, ali pa vidimo v vodi še kakšno nutrijo, ki jih v Ljubljani res ne manjka. Res popoln mir. Tega so pri najinem ribolovu prekinjali prijemi rib. Tudi zvečer sva imela veliko dela. Ribo so si sledile ena za drugo. Predvsem so bile aktivne mrene in pa ploščiči. Znova pa je vmes zapiskal piskalč na palici za krapolov. David je odhitel zraven in še malo počakal. Riba je znova odpeljala vabo, takrat je zategnil. Kot iz filma se situacija ponovi in znova je zategnil v prazno. Že prvič je David pregledal navezo in trnek. Trnek je bil zelo oster. Znova je vse pripravil. Tokrat vseeno zamenjal navezo z novo. In znova čakal. Na krmilnik sva vmes ujela še nekaj lepih mren in ploščičev. Ura se je bližala deveti zvečer. Počasi sva imela že zadosti. Ribo so prejemale vse redkeje in videti je bilo, da je bilo to vse za danes. Potem pa je znova sledil močan pisk piskalca na kraparici. Tulil je in tulil. David je zategnil in riba je bila na palici. Obema je zaigralo srce in upala sva, da je tokrat krap. To bi bil popoln ribolov. A že kmalu sva videla, da je bila borba malo neznačilna za krapa. In res se nisva motila. Na koncu palice se je pojavil lep debel klen. Nisva bila razočarana, sva vsaj videla, kaj je verjetno tudi prej prejemale. Eno fotografijo za spomin in nazaj v globino.

Ribolov se je zaključil na super način. Lahko rečem, da sva imela res prekrasen ribolovni dan, ki pa ni ravno vsakdanji, predvsem ne na Ljubljani. Je kar zahtevna voda in nam nudi prave izzive. Se zgodi, da včasih ne uloviš ribe tudi po nekaj ribolovov ali pa so te redke in v majhnem številu. Potem pa pridejo dnevi, ko pa res ponudi vse, kar ima. In tak dan sva imela tisti dan z Davidom.

Žal nisva ujela krapa, a to je le še en izziv več, da se znova vrnem za vodo. Na rekah res nikoli ne veš, kaj ti bo prišlo. Zato je še toliko lepše, ko uloviš nekaj, česar sploh nisi pričakoval in te pusti odprtih ust.

Ribolova s krmilnikom se res nikoli ne naveličaš in že komaj čakamo nove ribolove, nove in nove zgodbe, ki nam jih dajejo reke.

Besedilo in fotografije:
Toni Janežič

PODOBNE, PA VENDAR NE ENAKE RIBE (2. del)

Poznavanje ribjih vrst je osnovno znanje, ki ga mora imeti vsak športni ribič, pa naj bo to sladkovodni ali morski. Pri sladkovodnih navdušencih tega lepega športa je to rešeno s pripravnostvom in ribiškimi izpitom, ki ga mora opraviti vsak imetnik dovoljenja oz. licence za športni ribolov na sladkih vodah. Več problemov s poznavanjem ribjih vrst pa je pri morskih športnih ribičih, saj na tem področju ni predvideno izobraževanje, pa lahko opravlja športni ribolov na morju vsak, ki si pridobi veljavno dovoljenje za ribolov iz čolna, za obalni ribolov v Sloveniji pa tudi tega ne potrebuje.

Sam prihajam iz sladkovodnih vrst, pa mi je obveznost poznavanja ribjih vrst zlezla pod kožo v mladosti (kot pravi pregovor: »Kar se Janezek nauči, to Janez zna«) – to uporabljam, z dopolnjevanem, še danes naorskem področju. V obdobju, ko se družim z morskimi športnimi ribiči, sem spoznal, da je poznavanje tako ribjih vrst kakor tudi zaščitnih mer med morskimi ribiči sorazmerno skromno, kajti to znanje imajo, ker ga morajo imeti, le tekmovalci.

Kar nekaj sladkovodnih ribičev nas je zašlo v slana lovna področja, ker pa smo s seboj prinesli ribiško zavest, se počutimo dolžni, da upoštevamo svoje znanje v vseh vodah, kjer opravljamo športni ribolov. Res je, da obstaja veliko literature z opisi ribjih vrst, pa vendar naj tudi sam prispevam drobec, kot pomoč tistim, ki ljubite »sladko in slano« in lovite podobne ribje vrste.

Tokrat bom postavil na ogled drugo skupino, podobnih morskih rib iz rodu šparov, z zaščitnimi merami:

Pic = 18 cm; ovčica = 20 cm; šarg = 23 cm; kanter – nima zaščitne mere

PIC (*Diplodus puntazzo*)

hr. pic, šiljac; it. sarago pizzuto

družina: špari (*Sparidae*)

zraste do 45 cm

Pic ima ovalno, bočno stisnjeno telo, usločeno glavo, ki se zaključuje s šilastim gobcem. Po telesu poteka sedem do devet prečnih temnih prog, značilna je **temno obrobljena repna plavut**.

Trebuh je srebrno bel, po boku so včasih vidne tanke, zlatorumene vzdolžne črte.

Življenjski prostor pica je kamnito, z rastlinjem obraslo dno. Posamezni primerki se radi pomešajo med druge špare, zlasti fratre.

Prehranjuje se z mehkužci in morskimi ježi, ki jih razbija s šilastim gobcem in naprej štrlečimi zobmi.



Pic

OVČICA (*Pagellus mormyrus*)

hr. ovčica; it. mormora

družina: špari (*Sparidae*)

zraste do 70 cm

Ovčica ima podolgovato ovalno telo, **glava se postopoma spušča do velikega gobca**

(podobnost z **ovčjo glavo**, od tod tudi slovensko ime ovčica). Hrbet je sivo srebrn, po bokih potekajo **ozke črne prečne proge**.

Življenjski prostor ovčice je priobalni pas, s peščenim ali blatnim dnom do globine 20 m. Mlajši primerki se združujejo v manjše jate.

Prehranjuje se s črvički in rakci, ki jih rije iz dna s pomočjo velikega gobca.

ŠARG = progar (*Diplodus sargus*)

hr. šarag; it. sarago maggiore

družina: špari (*Sparidae*)

zraste do 45 cm

Šarg je po obliki podoben fratrju, nima črne proge na vratu, ima pa **temno progo na glavi** (med očmi) **in na korenu repa**. Po boku poteka sedem do osem prečnih, **ožjih temnih prog**.

Življenjski prostor šarga je na kamnitem, z rastlinjem poraslem plitvejšem dnu, ki ga na naši obali skoraj ni, zato je zelo redek.

Prehranjuje se s hrano živalskega in rastlinskega izvora.

KANTER (*Spondyliosoma cantharus*)

hr. kantar; it. cantara

družina: špari (*Sparidae*)

zraste do 45 cm

Kanter ima ovalno telo s kratko, proti telesu **potlačeno glavo**. Značilna so **majhna usta in velike oči**. Po hrbtu je temno sive do olivno sive barve, po bokih potekajo temnejše proge z zlatim odsevom. **Mlajši primerki imajo pokončne temnejše proge**.

Življenjski prostor kanterja je trdno, kamnito ali peščeno dno, poraščeno z morskim rastlinjem.

Prehranjuje se z manjšimi nevretenčarji, pa tudi s hrano rastlinskega izvora.

Besedilo in fotografije:

Danilo Torej



Ovčica



Šarg



Kanter

OBISK SEJMA LOVA IN RIBOLOVA V CELJU

Zaradi na široko zastavljenih obvestil v glasilu Ribič in tudi ostalih sredstvih javnega obveščanja sem se odločil za obisk sejma lova in ribolova 17. 3.2023. Glede na navedeno v javnih občilih sem pričakoval lep in strokoven sejem predvsem ribištva – kot vrh mojega zanimanja. Glede na vse navedeno sem pričakoval lep dogodek, veliko novega v ponudbi ribiške opreme in vsega, kar je bilo obljubljeno in je običaj pri takšnih dogodkih. Kako bridko bo moje razočaranje, sem ugotovil po prihodu v tiskovni center sejmišča in dviga novinarske akreditacije. Tega sem se zavedel šele kasneje, in sicer po prihodu na pričakovano lokacijo, zaradi katere sem se sploh odločil za obisk toliko opevanega in oglaševanega ribiškega sejma. Prostor paviljona smo si delili z lovci, in sicer približno devetdeset odstotkov v njihovo korist. V ribiškem delu sem opazil le pano RZS in HŠRS z nekaj fotografijami ribiških trofej, in to je bilo vse!!! Čast RZS je branil prijazen gospod, vezalec umetnih muh in inštruktor muharjenja, s katerim sva malo prijetno pokramljala. Nikjer ni bilo nič od obljubljenega, razen da sem opazil lepo uniformiranega sekretarja RZS in nekaj, verjetno, vodilnih RZS-jevcev pri veselem kramljanju v okolici razstavnega prostora. Tudi s sekretarjem sva izmenjala par besed, predvsem o neudeležbi razstavljalcev s področja ribiške opreme in ostalih problemih, vezanih na dogodek.

Pri sosedih – lovcih pa je bila zgodba povsem drugačna. Prisotnih je bilo veliko razstavljalcev lovske opreme priznanih znamk, trofej, fimov, simulacija streljanja, kakor tudi kulturna prireditve in predstavitve kulinarike in lovske dobrote za poskus in degustacijo. Vsepovsod je bilo prisotno veselje in dobra volja lovcev, očitno zadovoljnih s prireditvijo. Veliko jih je bilo oblečenih v lovska oblačila, v skladu z njihovo tradicijo in navadami.

Ko smo se že spraševali, ali mogoče nismo v pravem razstavnem prostoru, smo se morali na koncu na žalost sprijazniti, da je videno hkrati tudi vse, kar nam je bilo tega dne tudi namenjeno – lepo razočaranje, ni kaj!!!!

Zanimala me je obljubljen strokovnost sejma, prikaz ribiške opreme in eventualne spremljevalne aktivnosti tehnike ribolova, pa na koncu tudi področje kulinarike in vse, kar običajno spada na takšno prireditev. Morali bi se malo spogledati in kaj tudi pokopirati in se zgledovati po lovski bratovščini, ki jim je prireditev z odliko uspela.



Predstavitve vezanja umetnih muh.

Ne morem verjeti, da je RZS svojemu članstvu naredila veliko in nesramno potezo oglaševanja, nečesa, česar enostavno ni. Moja končna ugotovitev je, da je RZS z oglasi v medijih grobo zavajala svoje članstvo in vabila na obisk nečesa, česar ni bila sposobna organizirati, izvesti in realizirati. Verjamem, da slovenski ribiči zaslužimo boljše organizatorje takšnih in ostalih prireditev. Videno in doživeto je popoln fiasko in sramota za našo krovno organizacijo, ki bi morala prevzeti odgovornost za polom in vsem zavedenim obiskovalcem povrniti nastale stroške v zvezi z obiskom nečesa, česar ni uspela organizirati v obljubljenem obsegu v zadovoljstvo obiskovalcev in ribiške srenje. Verjamem in prepričan sem, da je vodstvo organizacije prireditve vedelo za eventualni »bojkot« sodelovanja dobaviteljev opreme na prireditvi. Razlogi v tem trenutku so nepomembni, slutimo pa vsi, da so razlog stroški sodelovanja. Članstvo bi lahko preko ribiških družin ali pa preko obvestila v glasilu Ribič pravočasno obvestilo in preključilo prireditev v tem delu ter seznanilo članstvo, da bo prireditev okrnjena, recimo – zaradi težav v ansamblu. Na ta način se RZS ne bi izpostavila blamaži in nepotrebnemu nezadovoljstvu obiskovalcev.

Besedilo in fotografije: Jurij Krošelj



Razstavni prostor Ribiške zveze Slovenije.

RZS ODGOVARJA

Očitek je na mestu, vendar ne gre na pravi naslov. RZS ni bila organizatorica in **ni financirala oglaševanja** navedenega sejma, temveč je zgolj ustrezno predstavila svojo dejavnost in v sklopu Dneva ribištva organizirala dva strokovna posveta: Varovanje voda in ribjega življa ter nadzor ribolovnih upravičencev skozi delo ribiško čuvajske službe in Etika ribiških tekmovanj – osnovno usposabljanje za športnega delavca. Organizator Celjski sejem zagotavlja, da je kontaktiral večino potencialnih ribiških razstavljalcev, ki pa se za sodelovanje niso odločili. Strinjamo pa se, da bi bilo v prihodnje korektno obvestiti članstvo o neudeležbi ribiških razstavljalcev, kar bomo v primeru nadaljnjega sodelovanja pri sejmskih dogodkih tudi storili.

Strokovna služba RZS

MUHARJENJE Z OTROKI

Kot ponosen oče 12-letnika in ker jabolko ne pade daleč od drevesa, sem seveda tudi s sinom Binetom v teh letih izkusil nekaj radosti in križev muharjenja z majhnim otrokom. Seveda sva najprej preganjala zelenike in krape ter se zato še danes veseli poletja, ko bo z lahko polagalko lovil zelenike. Se ni čuditi, ker je tak ribolov za otroke še posebej privlačen, ker se skoraj ne zgodi, da ulova ne bi bilo. Muharjenje je s tega vidika neka čisto druga zgodba, zato sem se odločil svoje izkušnje deliti tudi z vami. Pot je bila precej dolga in včasih sva se tudi skregala, zato so dobri nameni dneva, preživetega ob vodi, splaval po njej. Ko pa danes pogledam nazaj, je bilo vse skupaj še kako vredno, ker veselje, ko otrok sam ujame ribo, je še večje, kot bi jaz sam ujel tudi lepo trofejo. Preden me zanesse v vode pretirano ponosnega očeta, pa lepo po vrsti.

Kot to najbrž naredi večina nas staršev, sem tudi jaz podlegel temu, da naj otrok vsaj poizkusi kak moj hobi. Še kot zelo majhen fantič je bil ob četrtkih redno z menoj v ribiški družini, ker sem tam pač moral biti prisoten zaradi svojih dolžnosti. Poslušal je razprave med nami, ribiči, in ni minilo prav dolgo, ko je še kot majhen fantič pokazal zanimanje za naše debate. Poti nazaj domov so tipično minile v pogovoru o ribah, zakaj in kaj vlagati, kako se sme in kako ne sme loviti. Kot ustrežljiv oče sem velikokrat seveda podlegel skušnjavi in mu obljubljal, kam in kako vse bova šla lovit, čeprav je bilo jasno, da bo do takrat moral še precej zrasti in se še marsičesa naučiti.

Če danes gledam nazaj, sem v tem verjetno pretiraval. Prvič je muharsko palico vihtel po travniku pri kakih 6 letih. Danes si upam trditi, da je to za večino otrok najverjetneje prekmalu. Muharski met zahteva dokaj dobro razvite motorične sposobnosti in tudi nekaj moči. Ker vsi na tem svetu nismo narejeni za učitelje, lahko pri otroku kaj hitro pride do frustracij, ker starši od njih pričakujemo preveč, verjetno precej preveč glede na njihove naravne motorične sposobnosti pri določeni starosti.

Ampak ne glede na to. Z Binetovo mamo živiva ločeno in priznam – moja krivda je, da je precej kmalu šel z menoj tudi muharit. Preprosto je bilo pretežko se odreči lepemu dnevu ob koncu tedna in tako je uspelo uživati v ribolovu s prijatelji. Seveda sem lovil bore malo, ampak takrat je bilo biti zraven res zelo, zelo fino. Moji ribiški prijatelji so malčka seveda toplo sprejeli in precejkrat se je zgodilo, da je po prijemu dobil v roke palico in je ribo utrujal. Teh časov se spominjam sladko-grenko. Malček je komaj držal palico v rokah, večinoma mu je riba seveda ušla. Nemaikrat je sledil tudi jok, ker je želel ribo videti in se z njo slikati. Ujeti še eno in malčka osrečiti, je pa seveda težko in prepričan sem, da nas je mnogo že bilo v taki situaciji. Pa sva



Na muharskem taboru 2022



Otvoritev 2023

vztrajala. Nekajkrat sva šla do Idrijce in ko sem ribo zapel, jo je uspel tudi uspešno izvleči. Lepi trenutki in nepopisno veselje. Četudi je bila vložena šarenka, je otroško veselje res nepozabno.

Prve malo resnejše samostojne korake sem opazil, verjetno po precej veliki sreči neko sončno zgodnje spomladansko soboto v idrijskem A-revirju. Kakih 5 let bo od tega. Že z mostu sva opazila lepo število očitno aktivnih ribic. Kakih 20–25 centimetrov velikih. Ob le malo moje pomoči so si prijemi sledili eden za drugim. Šlo je za vložene male soške postrvi in šarenke. Ob moji primarni skrbi, da se fant ne skopa v še precej hladni vodi, me je presenetilo, da je očitno prišel do stopnje, ko je precej dobro razumel, kako se izkaže prijem ribe pri muharjenju z nimfo. Iz vode je zlezal šele, ko ga je že konkretno zeblo, pa se je nekajkrat še podal nazaj in ujel še par rib. Za tisti dan pa je bilo dovolj, ko je proti njemu čez reko plavala kača. Nobena beseda, da je kača povsem nenevarna, ga ni prepričala, da bi še malo poizkusil. Zanimivo je, da se še danes spominja tega dne, čeprav je vmes doživel že marsikaj.

Bine je svoje muharske veščine precej dobro izpopolnjeval tudi ob ribniku ribiške družine Straža-Sava, kamor vsako pomlad vložimo šarenke. Ker gre za muharjenje z obale, se je moral fant seveda naučiti kolutnega meta. Z malo trme in jasno tudi razočaranj ob izgubljenih ribah je sčasoma že prav lepo izvedel kolutni met. Za nagrado pa sva nekajkrat pripravila tudi ribje kosilo. Čeprav živimo v razvitem svetu, se mi je v nekem trenutku zdelo prav, da se otroka podučim, da hrana ne pade kar tako na krožnik. Zanimivo se mi je pa zdelo predvsem to, da je fant znal zelo jasno povedati, da so to ribe »za vzeti«, ker v to vodo ne sodijo. Kot bi samega sebe poslušal.



Idrija A-revir



Prvi poizkusu vezanja muh

Najine podvige, kot tudi življenje na sploh, je precej zaustavila epidemija. Bine je medtem doživel stvari, ki so bile tudi zame res zanimive in morda še bolj vznemirljive kot sam ribolov. Opazovanje drstečih se sulcev z bližnjega drevesa je za vse prave ribiče verjetno doživetje brez primere. Kaj šele za otroka, ki se je med tem tudi naučil, kako in zakaj ribiči v naravi ujamemo divje plemenke, jih osmukamo in naprej v mladice vzgojimo v ribogojnici. Verjetno oba ne bova nikdar pozabila, kako je fantič iz drevesa opazoval pare, ki so prihajali na drstišče in dajal signal odlovni ekipi za akcijo. Bine je z velikim navdušenjem sledil ribam, jaz sem se pa tresel, kdaj bo pristal na tleh. Ampak vse se je končalo nadvse uspešno in tudi mali sulčki so šli v domovanje, ki jim pripada. Za nagrado sva si privoščila ogled ribogojnice v RD Bled, kjer naju je g. Strgar z veseljem popeljal na ogled vališča in bazenov. Za dodaten bonus pa naju je tega dne še ribiški prijatelj Saša popeljal s čolnom na vijačenje jezerske postrvi na Blejsko jezero. Obema še enkrat iskrena hvala!

Nazaj k muharjenju. Fantič je med epidemijo zrasel. Izlet na zgornji del Krke je postregel z obilnim ulovom. Prijatelj Rok mu je še malo razkazal, kje se še lažje ujame in zadovoljstvo je bilo popolno. Še več: prišel je čas, ko sem si lahko na nezahtevnem terenu za brodenje po vodi lahko malce oddahnil in bil prepričan, da bo Bine lahko tudi sam lovil, ne da bi se nezaželeno pošteno okopal ali pa spravil v nevarnost.

Po koncu epidemije je v več pogledih sledilo pravo pravcato odlašanje. Z Binetom sva se prvič udeležila muharskega tabora v Osilnici. Če kdaj, se je pa tam dodatno naučil vsega, kar mladi muhar rabi. Metov, vezanja muh ter ne nazadnje odnosa do okolja in narave. Za fante te starosti pa je bilo zagotovo najpomembnejše druženje ob aktivnosti, ki jim je skupna. Toplo priporočam! Še posebno bi rad poudaril, da je v odnosu oče-sin pametno, da



Utrujanje ribe Idrijca 2

otroka kdaj uči kdo drug kot oče. V Osilnici je to vlogo prevzel ribiški prijatelj Aljoša, ki se je izkazal z izjemnim občutkom za naše najmlajše. Jaz sem se kot mentor pač posvetil drugim otrokom in tudi to mi je bilo v izjemno veselje. Z veseljem še kdaj, upam, da že letos!

Lani poleti sva nekaj časa prebila na Savi Bohinjki v upravljanju RD Bled. Precej potočnih postrvi, sicer vloženi, sva si poblizu ogledala, ampak nič ne de. Ulov na muho lastne izdelave, ki jih je izdelal na muharskem taboru, je toliko več vreden. Sploh če gre za suho muho.

Binetova zima je hitro minila v skrbi za šolski uspeh in uspeh ekipe pod košarkarskimi obroči. Že precej zgodaj marca pa sva se ponovno odpravila na zgornji tok Krke. Lep dan je bil. Riba ni sodelovala, ampak Bine je vseeno odšel zadovoljen. Ena vložena na nimfo in ena, ki je ušla na suho muho. Pa seveda obvezne neprecenljive debate s prijateljem Rokom ter zaslužena pica. Ata pa ne bi bil ata, če ne bi sinu obljubil ponovitev izleta, ko bodo na Krki rojile majske muhe. Če je bil v preteklih letih otrok tisti, ki je bil zelo vesel, je pa sedaj oči. Ko otrok z veseljem pripravi opremo, stopi v vodo, sam ujame ribo, ji nameni poljubček in jo izpusti. Ja, to je pravi začetek sezone, čeprav nisem držal niti palice v rokah. Na mladini svet stoji in prav je tako. Komaj čakam, da začneva tudi na Idrijci in raje ne povem na glas, kaj vse sem mu seveda ponovno obljubil. Na našem ribniku je že pridno izpopolnjeval metanje in bil tudi uspešen.

Z Binetom vam želiva uspešno in lepo muharsko sezono!

Besedilo in fotografije: Miha Žejn

»ČUDAK«

»Ziher je bil mestjanar,« mi je zatožil sosed ribiča, ki si je drznil ribarit pri mojem »placu«. Naziv »mestjanar« si je prislužil skoraj vsak, ki se je pripeljal na ribolov v boljšem avtu. Kdo se pa vozi na ribolov z avtom? Pa se ob vodi preobuva in, bog ne daj, še preoblači? Z ribami polno Dravo smo imeli pred nosom in dovolj je bilo vzeti palico, kruh ali črve in podmetalko ter hop ob robu njive do vode. Če smo pa izvedeli, da nekje »daleč« prijemajo »ena za drugo«, pa smo zajahali kolo. Naši staroste niso ravnali nič drugače. Tisti doma stran od vode pa tako niso lovili. Ali so pa bili »mestjanari«. Čudni pač! Pa čeprav so bili v resnici iz recimo Dupleka ...

Od kod je bil ta čudak pri mojem placu, ne vem. Če se ne motim, so ga klicali Stevo ali Stipo. Pripeljal se je ob torkih in četrtnih ali petkih popoldan, v času »po službi« s sijočo modro lado. In res se je preobul ter celo oblekel nekakšnega pajaca. Potem je pa vzel palici (dve! ribiški palici) nenormalne dolžine (sigurno dolge dobre štiri metre, druga pa še kakšna dva metra zraven; šestmeterska palica!). Celo podmetalko je imel na najdaljšem ročaju, ki smo ga kadarkoli videli. Ko smo to opazovali s precejšnje razdalje, smo se s prijatelji na glas zgražali. In za konec si je še nekakšen stolček postavil nad spodnji rob preliva. To ni bilo za gledati in smo se ob: »Ke si ti nor ... Si videl; vsel (usedel) se je in s tisto dolgo rajco (dolgo fižolovko) bi rad tak ribo dobo. Pa toti je iz srednjega veka ...« s prijatelji raje odpeljali pogledat, ali je kdo na igrišču.

Seveda je gospod pritegnil pozornost nas mlajših ribičev, ki smo bili prepričani, da je naše znanje vrh odličnosti dravskega beličarjenja in da nas na našem terenu ne more nihče prekositi. Vsi smo že imeli teleskopke in kolesca z ležajem. Pa trnek smo zvezali z zaprtimi očmi! In potem se pripelje moški, se dejansko usede v vodo stran od utečenih mest stalnih »asov« in z do neba segajočo polagalko celo ulovi mersko podust. Pa ne eno! Izpusti prvo, pa drugo, pa mreno verjetno, pa zopet ribo ... Izpusti jih tako deset in to ne da bi pri tem zmetel v reko pred sebe vedro

kruha. Bili smo pač prepričani, da, če nimaš v kaki trgovini ali pekarni dobrotnika, ki te zalaga s poceni (zastonj) velikimi količinami kruha, ne moreš konkurirati za »asa« - beličarja na posvečenem delu dravskega nabrežja. Kakšni dve štruci ostankov belega kruha, rahlo namočenega in zgnetenega okoli primernega kamna v velikost pesti, je bila običajno vstopnica v uspešen ribolovni dan. In polovička svežega »francoza« za na trnek, seveda. Pa pri opazovanem frajerju tega nismo opazili. Ja, iz »mestjanarja« je zrasel v frajerja. Iz frajerja pa v asa, ko smo videli, da s svojo predstavo vztraja skoraj vsak ribolov. Kljub njegovi drugi palici, ki je bila še posebej »čudna« zaradi koleščka, ki je še najbolj spominjala na preveliko muharsko kolesce. Z njo je se je, vsaj tako se je zdelo, včasih poigral s kakšno večjo ribo. V začetku smo ga na videz mimogrede opazovali z razdalje in ga v pogovoru še vedno obravnavali kot »tistega čudnega«.

Tisti petek sem hitro končal z obveznostmi in sem se odpravil na svoj ribiški prostor. Ravno sem zmetel pred sebe tri kepe hrane in zapel prvo manjšo ogrico, ko me je s hrbta pozdravil. On. Gospod »Čudni«. »Dober dan,« odzdravim. »A je kaj?« prijazno vpraša. Povem mu, da sem ravno začel in kaže dobro. Ko se namesti malo višje na utečeno mesto, se šele zavzamem, da sploh nima mreže za ulovljene ribe. Bil je odličen dan in vse sem posvetil temu, da bi prišleku pokazal, da tudi mi znamo. Po dobrih treh urah se je pričelo temniti in tudi zadnjo ulovljeno podust spustim, ker so mi štiri ta velike, ki sem jih čuval v najmodernejši kovinski mreži, bile dovolj za jutrišnje kosilo. Vidim, da je sosed že pospravil pribor in se počasi odpravil proti avtomobilu: »Danes so pa res lepo prijemale. Sigurno si jih ulovil več kot jaz,« me je pohvalil, čeprav sem malo dvomil o njegovi trditvi. Proti koncu meseca sva se zopet srečala na najinih mestih. Tokrat je bilo občutno slabše in z muko sem uspel k prijemu prisiliti dve merski podusti in eno mreno. Tudi sotrpino nekako ni šlo, ampak je vseeno bil občutno uspešnejši od mene. Zopet je bil prijazen: »Danes so bile očitno na dieti. Tista mrena ti je lepo vlekla. Je ni bilo enostavno ven dobiti.« »Pa človek je pravi Ribič,« me je bilo v mislih kar sram svojih prejšnjih oznak za odhajajočega gospoda. Ko sva se naslednjič srečala, sem jaz imel prevrtane kose prge (bučne pogače), ki so služile kot privaba pri talnem ribolovu. Mrene so lepo prijemale, pa še kolega ribiča sem lahko neobremenjeno opazoval pri njegovem mojstrstvu. Še vedno mi ni uspelo razvozlati skrivnosti njegove uspešnosti. Videl sem, da uporablja fini pribor, ozek podolgovati plovec, s pomočjo katerega večje vodi na nevidni predvrvi privezan trnek z vabo za odtenek počasneje od toka. Toda kakšno vabo? »A danes si jih pa s prgo dražil?« je povzel dogajanje. Hitro sem izkoristil: »Na kaj so pa vam prijemale?« — »Alge in rumene pinkije.« — »Aha ... Na svidenje!« pozdravim, mislim si pa: »Na kaaaaj?«

Na algo še zdaj ne znam loviti, ker mojstra pač takrat nisem prosil, da bi me naučil. Saj sem kasneje kar nekaj tudi o tem prebral. Ampak ... sigurno »naše« alge niso prave. So pa pinkiji (majhni kostni črvi) postali stalnica in od neke ribiške trgovine malo čez avstrijsko mejo mi je uspelo dobiti prašek za barvanje kostnih črvov. Na taaaaako dolgo polagalko pa sem počakal par let, da je Ljubo odprl trgovino na Lentu. Ampak tisto so že druge zgodbe ...

Z Gospodom ribičem sva se srečala precej kasneje, ko sva, kot stara znanca, obujala spomine na neponovljive ribiške dni. Še vedno pa me je malo sram, ker sem neznanca sprva okarakteriziral kar tako »čredno«, ker je imel drugo znanje, drugačen pristop, svojo smer. In kaj bi nas bogatilo, če ne ravno to?

Besedilo in fotografija: David Babič



NAZAJ K ZAČETKOM

Ko v različnih letnih časih razmišljamo o ribolovu, imamo po navadi največ težav s tem, kam bi se v začetku pomladi odpravili. Dnevi so še vedno kratki, pogoste so padavine in previsoki vodostaji, poleg tega pa je tudi nabor rib, primernih za lov, manjši. Ščuka je zaprta, za muharjenje se odločamo zelo redko, belice pa se zadržujejo v globlji vodi.

O dločitev je padla, da se vrnemo nazaj k našim začetkom, in sicer par dni lovimo na bližnji Ižici. Nekaj dni pred prvim ribolovom sem prosil ribiškega kolega Borisa za uslugo. Boris živi namreč v neposredni bližini reke, prosil pa sem ga, da pogleda, ali se na gladini že delajo obročki, ki oznanjujejo vrnitev ribjih populacij v ta del vode. Ižica se izliva v Ljubljano in večina rib prezimi v večji, globlji Ljubljani. Potem pa se ob koncu zime počasi v večjem številu selijo v pritoke. Čez nekaj dni mi je Boris napisal, da se kakšen kilometer pred sotočjem že vidijo znaki življenja. Krogci na površini in tudi kakšen skok lahko že opazi. Odločitev je padla – gremo na Ižico.

Eno prvih marčevskih nedelj sva s Timom izbrala za ribiški izlet. Filip je zbolel in ostal doma (nasploh smo bili v tistem obdobju vsi v slabem zdravstvenem stanju), nama pa je nekaj časa delal družbo Boris in se tako prepričal, da nama je dal dober nasvet.

Lovila sva na koruzo, z gramskim plovcem, in ni trajalo dolgo, da je le-ta začel poskakovati po gladini. Kmalu je bila zunaj prva riba, nato druga, tretja in tako naprej. Prijemale pa so zgolj rdečeočke. A to ne rdečeočke, kot smo jih navajeni, te so bile večje in veliko bolj borbene. Večkrat sva imela občutek, da je na trnku kaj konkretnejšega in ne zgolj ribji drobiž. Skoraj vse oke, ki sva jih dobila, so bile velike okoli 25 centimetrov, največja je merila malo manj kot 30 centimetrov. Tistih manjših, ki smo jih bili navajeni iz prejšnjih let, skoraj ni bilo. Le tu in tam je prišla kakšna manjša. To pa še ni bilo vse. Pri okah smo bili do sedaj navajeni, da so prišle ven brez kakršne koli borbe, te pa so bile izredno borbene. Precej pričakovano, bi rekel, glede na velikost. Ribe so prijemale brez prestanka in Tim, ki je spremljal izvid, je imel kar nekaj dela. »Deset sedem zate,« je rekel, »dvanajst proti deset« in tako naprej. Ko sva se pogovarjala z Borisom, sem priznal, da je precej zabavno loviti takole, ko ribe vztrajno prijemljejo, so borbene in presenetljivo



Črne pike so precej pogoste pri rdečeočkih z Ižice. Na naše presenečenje smo med skoraj 50 ribami tokrat opazili le nekaj pikastih.

velike za svojo vrsto. Letos namreč še nismo imeli takega dne – večkrat smo bili na Krimskem jezeru, kjer nas je v glavnem le nabeležilo pa tudi na morju nismo imeli sreče. Na vsake toliko časa se prav prileže tak dan, ko ribe prav tekmujejo, katera bo prva prišla.

Vmes sem šel na bližnji most pogledat, ali se kje vidi še kakšno drugo vrsto, ne le rdečeočke. Pričakoval sem kakšno platnico ali morda krapa, zagledal pa »malo morje« zelenik. A ne glede na to, koliko jih je bilo, rdečeočke niso spustile nobene blizu najine koruze. Je pa nekajkrat napadla ščuka – z Borisom sva ugotavljala, da se morda raje spravlja na zelenike, kajti te rdečeočke so bile res velike. Vmes je Tim večkrat potožil, da se mu ribe snemajo s trnka, preden jih uspe pripeljati do obale. Z nasvetom mu je pomagal Boris, in sicer, naj drži palico bolj pokonci in s tem bo laks bolj napet, riba pa bo imela manj možnosti za pobeg.

Ko se je popoldan prevešal v večer, sva pospravila opremo in se odpravila proti domu. Vmes pa mi je Tim podal končno poročilo: »Zmagal si me 26 proti 20!« V nekaj popoldanskih urah sva bila zelo uspešna, rib je bilo veliko, lahko pa sva se tudi pohvalila, da sva ujela največje in najbolj borbene rdečeočke do sedaj.



Obala med vrbami, kjer sva lovila s Timom, je urejena skoraj kot trasa na ribiškem tekmovanju. Tisto popoldne sva imela tudi midva majhno, družinsko, ribiško tekmovanje.



Rdečoeko so bile med največjimi, kar smo jih kdajkoli ujeli. Po pravilu velike med 25 in 30 centimetrov ter mnogo bolj borbene kot kadarkoli prej.



Rdečoeko so v Ižici precej bolj pogoste od rdečperk.



Takole sva se s Filipom nastavljala sončnim žarkom. Ta prostor je bil naš drugi dom v koronskih letih. Skoraj popolna divjina le kakšen kilometer stran od naku-povalnega središča na Rudniku.

Drugi del našega vračanja na Ižico je sledil naslednji vikend. Tokrat sva šla le midva s Filipom – Tim si je namreč premislil, ko je izvedel, kam bova šla. Lovila sva kakšen kilometer višje po toku in tja ribe vsako leto prispejo kasneje kot bližje Ljubljani. Fant je menil, da tam rib še ne bo in se je odločil ostati doma. Midva pa sva se odpravila pa »plac«, ki smo ga odkrili tik pred korono in tam preživeli kar nekaj mesecev »prvega vala«. Tokrat sva se odločila za talni ribolov s krmilnikom. Konkretno sva krmila, menjavala vabe in čakala. A tokrat se ni zgodilo nič. Filip je vmes nekajkrat zamenjal način ribolova in poskusil srečo še na plovec. Nič, plovec ni niti enkrat zaplesal na gladini, kaj šele, da bi se potopil. Precej neverjetno se mi je zdelo, da sva s Timom pred enim tednom le kakšen kilometer nižje dobila rib, kolikor sva jih želela, sedaj pa niti ene. Več kot očitno je imel Tim prav, ko je ocenil, da je za ribolov na tem mestu še prezgodaj, da ribe še niso priplavale tako visoko po strugi.

Nasploh je za ribolov na Ižici treba izbrati pravi termin – prezgodaj v letu še ni rib, v poletnih mesecih pa je okolica vode povsem poraščena in je dostop skoraj nemogoč, »podivja« pa tudi vodno rastje, ki zelo oteži poskuse ribolova s katerokoli tehniko. Vsako leto pa je na reki tudi vedno več čolnov in supov.

S Filipom sva vztrajala nekaj ur (ribiči Barjani se ne predamo kar tako), a povsem brez učinka. Vrnila sva se domov in Timu priznala, da je imel prav. Tik pred koncem marca pa

smo se vsi trije skupaj še enkrat odpravili do te barjanske reke. Tokrat pa je bila situacija precej drugačna, vsaj kar se vremena tiče. Bilo je oblačno in pripravljalo se je na dež, vremenska sprememba pa ribjemu življu več kot očitno ni bila po godu. Lovili smo med vrbami, na istem mestu, kjer sva bila s Timom tako uspešna, le da sedaj rib koruza ni več zanimala. Mraz, ki smo ga čutili mi zunaj, je očitno pregnal ribe v globljo vodo. Medtem, ko smo čakali, da se bo kaj zgodilo, me je poklical Jernej, še en od ribiških prijateljev. Ko sem mu opisal situacijo, je imel hitro rešitev za nas: »Pojdite loviti povsem k mostu, tam je voda globlja, kjer so zavetje verjetno našle tudi ribe.« Rečeno – storjeno. Ni trajalo dolgo, ko je Filip povlekel ven prvo rdečoeko, nato drugo, tretjo in tako naprej. Kmalu sva se mu pridružila tudi midva s Timom, ujela nekaj rib, nato pa nas je ugnalo vreme. Postajalo je vedno bolj mrzlo in se pripravljalo na dež, tako da smo se, sicer s težkim srcem (res se je težko posloviti od vode, še posebej, ko ribe prijemljejo), odpravili domov.

S fantoma poskušamo obiskati nova ribiška območja, raziskujemo in spoznavamo nam še nepoznane ribnike, jezera in reke, a vseeno se je vedno lepo vrniti na domače vode, ki nas po vseh teh letih še vedno znajo presenetiti.

Besedilo in fotografije: Blaž Dominik

V SPOMIN

Miloš Tomše

(1949–2023)



Ob začetku leta smo se člani RD Trbovlje poslovili od našega dolgoletnega člana, bivšega predsednika in častnega člana Miloša Tomšeta. Miloš se je v našo družino včlanil leta 1965 in ji ostal zvest vsa ta leta. V družini je opravljal uspešno različne naloge do predsedovanja. Aktivno se je lotil ribiškega tekmovanja in dosegel lepe rezultate. Svoje bogato ribiško

znanje je razdal mlajšim ribiškim kolegom.

Za našim preminulim članom ostaja vrzel, a tudi lepi spomini na skupna dela in doživetja ob ribolovu.

Ostal nam bo v lepem in spoštljivem spominu kot ribič, ki je rad vsakomur pomagal ali svetoval.

RD TRBOVLJE

KOMU VERJETI

Še pred dobrim desetletjem ali dvema smo v svetu muharjenja dobro vedeli, kdo je kdo oziroma katerega od avtorjev je treba izbrati za dober vpogled v določeno področje, povezano z muharjenjem. Določene znane osebnosti so namreč posameznim področjem v svetu muharjenja posvetile praktično celo življenje in nam pustile pravo zakladnico podatkov, podkrepjenih z desetletji izkušenj ter urami in urami praktičnega dela na terenu. Od preučevanja obnašanja rib, spoznavanja primernih mest in habitata, ribje hrane in tipov prehranjevanja, fiziologije, vpliva barv, do samih tehnik ribolova, muharskih metov in še marsikaj, kar spada v muharjenje v širšem smislu. Vse to je na voljo, resda bolj teoretično, vendar nam vsi ti podatki lahko pomagajo le, vkolikor smo pripravljeni in sposobni vložiti malo več časa, da jih sploh spoznamo, kaj šele da jih preizkusimo v praksi. To pa zahteva določno stopnjo truda in krepko odstopa od trenutne doktrine dvominutnih Youtubovih video posnetkov.

Prav informacije na spletu so neverjetno olajšale dostop do omenjenih vsebin, ki so še nedolgo nazaj tičale le po redkih knjigarnah v tujini. Danes je praktične vse na dlani, celo knjigo, če si jo slučajno zaželim, lahko v samo nekaj sekundah prenesemo kar neposredno na naš telefon. Prava poplava vseh možnih člankov in vsebin na spletu pa ni vedno tudi verodostojna, vredna našega časa in zaupanja. Kako ločiti med dobro in slabo vsebino, predvsem pa komu verjeti, se verjetno sprašujejo zmedeni bralci, ki marsikdaj najdejo različne odgovore na ista vprašanja, ki se med seboj tako zelo razlikujejo, da lahko vsakdo opazi, da nekaj ni v redu. Enako velja tudi za informacije, ki jih osebno širijo posamezniki, ki lahko prav tako zelo negativno vplivajo na okolico, zaradi vidno napačne razlage običajnih dogodkov, ki smo jim med muharjenjem redno priča.

Že nekaj časa opažamo precejšnji vpliv marsikdaj samozvanih strokovnjakov, ki spretno izkoriščajo dejstvo, da so mlajše generacije (muharjev) danes že praktično v celoti odvisne izključno od informacij, ki so hitro in zastoj dosegljive na medmrežju. Samo po sebi to ne bi smelo biti sporno, problem nastane, kadar so v naboru znanja omenjenih posameznikov, ki jih podajajo, tolikšne vrzeli, omenjene teme pa že pred desetletji predelane in objavljene v člankih in knjigah, da vse skupaj že meji na ignoranco. Način in njihovo prepričljivo posredovanje s pristopom, ki se ga ne bi sramovali niti najbolj večji prodajalci, pa včasih podajajo tudi zavajajoče, če ne že popolnoma neresnične domneve in dejstva. Imajo pa zelo veliko znanja in izkušenj o tem, kako uporabiti splet in ga usmeriti v svojo korist ali celo korist podjetja ali posla s proizvodom sila povprečne ali pa celo podpovprečne kakovosti. Vsakdo ima pravico do mnenja. Velikokrat tudi gre le za osebno prepričanje posameznika, ki mu ego ne pusti, da bi to že v samem začetku tudi poudaril, pač pa ga ponuja kot edino pravilno. Včasih je v ozadju tudi gmotna korist omenjenega, ki se je za del zastoj opreme pač pripravljen vsakodnevno oglašati in izpostavljati. Zadeva ima na koncu lahko hude posledice in cele množice zmedenih in zavedenih. Še posebej zelo dovzetnih začetnikov, tistih z malo manj znanja ali pa kritičnega razmišljanja. Ti se večinoma še vedno držijo domneve, da če piše ali pa se kako drugače objavlja na medmrežju, potem je zagotovo stodstotno res. Vse skupaj že spominja na medijske manipulacije in agitacijo določenih političnih skupin, ki vedno uporabijo določeni manjši del, ki je nesporno resničen, pomembna dejstva, ki pa bi jasno osvetlila sliko in opisala dejansko stanje, ki je nato popolnoma drugačno, pa zamolčijo. Na žalost gre predvsem za to, da jih v resnici niti ne poznajo. V našem sistemu izobraževanja nas



Na suho preko dneva

očitno ne učijo kritičnega mišljenja in načinov ter moči manipulacije. To je prepuščeno posamezniku, njegovi sposobnosti razlikovanja med lastnimi izkušnjami in sugeriranimi pogledi v medijih. Potem pa je še potrebno dovolj samozvesti, da sebi tudi verjamemo in da ne prevlada pogled, za katerega vemo, da ni popolnoma resničen. Včasih nam sposobnost kritičnega pogleda privzgojijo starši ali nekdo v družini, marsikdo pa ga razvije tudi sam, kar je vsekakor dobro tudi kar se tiče muharskih vsebin.

Tudi objave krajših filmov na platformi Youtube recimo ali pa kjerkoli na spletnih straneh lahko prav tako ali še bolj zavajajo kot same slike in besedilo. Enako ali še bolj to velja za razne »dokumentarne« filme, v katerih je veliko »igrane« vsebine, ki preprosto sili gledalca v razmišljanje v smer scenarija ali režiserja. V ozadju pa smo lahko priča uram in uram posnetega materiala, ki se ga kasneje uredi v nekajminutni »oh in sploh«. Če tega ne prepoznamo ter vsega skupaj ne spremljamo s kančkom rezerve in dvoma, smo že podlegli. Tisti, ki je objavil, pa si mane roke, saj je takšnih ljudi vedno več. Tudi naš oglede omenjene vsebine namreč šteje, ko se le-ta posameznik ali firma prodaja naprej in hvali s številom ogledov. Pri tem pa žal niti ni pomembno, kaj si gladalci o njegovem filmu mislijo. Reklamiranje določene opreme, delov opreme, muh ali uslug počasi prehaja vse meje. Za to so ljudje pripravljeni posneti ure in ure filma, uporabljati ista oblačila več tednov za nekajminutni posnetek, ponavljati posamezne kadre do onemoglosti in celo voziti ribe iz ribogojnic za zagaraniran posnetek. Vse to samo





Poletni ribolov



Večerna Krka

zato, da ubogi bralec ali gledalec, ki ne pozna ozadja, dobi vtis o najvišji kakovosti opreme, stopnji znanja ali usluge. Po možnosti z neposredno povezavo do nakupa z enim samim pritiskom na gumb, ki je prav priročno vedno nekje v bližini.

Komu naj torej še verjamemo? Prej ali slej bomo namreč na spletu našli potrditev nekoga za neko še tako neverjetno idejo. Moramo se jasno zavedati, da splet ni zbir preverjenih podatkov in da je tudi poln ljudi, ki so z njim dočakali svojih pet minut. Ti tudi vestno skrbijo, da so na prvih mestih zadetkov med iskanjem, ki ga med drugim določajo tudi usmerjeno oglaševanje in število zadetkov drugih iskalcev. Stvar nikakor ni preprosta in v zadnjem času vedno bolj razumem zmedo med muharji, ki jim ni razumljiva

razlika, ki se jim dogaja med teorijo in prakso. Ko nam določeni vplivnež zagotavlja, da je poizkusil vse in da ni bilo uspeha, razen na ta in ta način, to v resnici pomeni, da je poizkusil vse, kar on zna in da bi verjetno do uspeha lahko prišel tudi drugače, pa tega ne priznava ali, kot smo že omenili, niti ne ve. Gospod Google nam niti ne bo ponudil verodostojnih zadetkov glede poizvedovanja, saj bodo na prvih dvajsetih do tridesetih mestih vedno tisti s prej omenjenimi motivi. Lahko pa morda nanizam nekaj imen, za katera menim, da so verodostojni in preverjeni avtorji, katerih objavljene zadeve so redno citirane s strani uglednih muharskih revij in slonijo, vsaj kar se mene tiče, na čvrstih temeljih. Tudi

tu je treba poudariti, da nikakor ni treba, da se prav z vsem strinjamo. Pomembno je, spoznamo njihov pogled in ga tudi sami preverimo, šele nato se lahko odločimo, kaj bomo od njih povzeli in česa ne oziroma, kaj od tega lahko pride prav nam. Že to bo za marsikoga prava revolucija. Kogar zanimajo na primer muharski meti in mehanika le-teh, lahko omenim imena: Lee in Joan Wulff, Jason in Gary Borger in pa Lefty Kreh. Sicer je ekipa poznana tudi po drugih, za muharjenje pomembnih delih, vendar je večinoma najbolj doma prav pri muharskih metih. Lee Wulff je tudi eden prvih muharjev, ki je izzival ustaljene norme in razmišljal daleč preko njih. Kar se tiče ribje hrane nasplošno, je lahko morda najbolj enostavno poiskati publikacije, povezane z imenom Dave Whitlock. Vedno je na enostaven in razumljiv način opisoval vse vrste ribje hrane, obenem pa tudi oplemenitil svoje izdelke s skoraj umetniškimi risbami in skicami. Enostavni prikazi in razlage

*Že nekaj časa opažamo
precejšnji vpliv marsikdaj
samozvanih strokovnjakov,
ki spretno izkoriščajo dejstvo,
da so mlajše generacije
(muharjev) danes že praktično
v celoti odvisne izključno
od informacij, ki so hitro
in zastoj dosegljive na
medmrežju.*

so zanj prav značilne in ne potrebujemo praktično nobenega predznanja, da jih lahko uporabimo. Njegova inovativnost se je kazala tudi pri mnogih posnetkih muh, katerih avtor je in so še danes zelo priljubljeni. Naslednje ime, s katerim ne moremo zgrešiti, je Nick Lyons. Poleg tega, da je sam pisal na zanimiv in hudomušni način, je veliko bolj znan po tem, da je izdal veliko večino tehnično pomembnih muharskih knjig. Če se je on odločil za izdajo katerega od avtorjev, potem je zagotovo tudi predhodno preverjen. Gary Lafontaine je poleg naravovarstvenih pogledov in leposlovja muharjem sveta zapustil tudi pravo biblijo, kar se tiče biologije in muharjenja s šaši. Knjiga Caddisflies je po mnenju mnogih ena najpomembnejših muharskih publikacij prejšnjega sto-

letja. Predstavlja skoraj štiristo strani o omenjeni skupini žuželk in zajema vse od biologije do izdelave muh in tehnik ribolova na njih. O zakonitostih muharjenja s suhimi muhami lahko omenim imeni Swisher in Richards, za še bolj zagrete pa tudi Vince Marinaro. Njihove publikacije so pomenile velike premike v tistem času in prav gotovo bi jih marsikomu sprožile tudi danes, če bi jih muharji vsaj bežno prelistali. Kar se tiče mokrih muh, je nedvomno eno glavnih imen avtorjev Sylvester Nemes. Ker gre za enega najmanj poznanih in priljubljenih načinov muharjenja pri nas, lahko morda marsikomu odpre nova obzorja, pa čeprav gre za tehniko muharjenja, ki je v uporabi že preko štiristo let. To so le ena od imen, ki

so po mojem v povezavi in pomembna za muharjenje pri nas. Zagotovo je treba med pomembne muharske avtorje dodati tudi marsikaterega od mlajših in nikakor ne bi bilo prav, če bi jim delali krivico in jih zapostavljali. Najprej mi padejo na pamet: Shane Stalcup, Blane Chocklett, April Vokey in verjetno še marsikdo, ki ga mlajši bolje poznajo. Tudi klasičnih piscev o muharjenju iz Združenega kraljestva ne smemo pozabiti, kar nikakor ni moj namen. Moj namen je bil predvsem predstavitev imen, ki jih lahko poiščemo med avtorji ali pa med referencami med našim poizvedovanjem, katerim bi sam osebno posvetil več pozornosti oziroma dal večji pomen. V pravi poplavi objav bodo morda predstavljali vsaj primarno sito, na katerega se lahko bralec nekako zanese. Bolje vsaj nekaj kot nič, odločitev o tem, koga bo kdo bral, pa ostaja vaša.

Besedilo in fotografije: Tomaž Modic

MUHARJENJE NA UNICI

Unica je raj za vse muharje, ki ljubijo muharjenje srebrnega viteza, neokrnjeno naravo, njeno prvobitnost in mir, ki ga nudi prijetno okolje Planinskega polja.

Dan v kraljestvu lipana

Komaj za kako uro sem zatisnil oči in že me je zvok budilke pregal iz tople postelje. Do ranih jutranjih ur sem namreč vezal umetne muhe v že tako prepolne muharske škatlice z mislijo, da so lipani na Unici eni najzahtevnejših ocenjevalcev naših izdelkov. Seveda, saj je vsak izmed njih že videl na tisoče posnetkov ali celo preizkusil nadležni kos kovine. Prav tja na bregove Unice v najbolj oblegani lipanski raj sva se tisto majsko jutro odpravila s prijateljem Miranom. Visoke temperature za ta letni čas, 24 stopinj v jutranjih urah, kažejo in potrjujejo globalno segrevanje. Če se bo ponovil scenarij vročine nekaj zadnjih sezon, bo prihodnost naših salmonidnih vrst res vprašljiva, tudi lipanova. Dobro pol ure vožnje iz Ljubljane je preteklo v dobrem vzdušju in nestrpnem pričakovanju novih doživetij. Planinsko polje je naju je pričakalo v svoji najlepši podobi, odeto v prelepo barvno paletu travniškega cvetja in obsijano z vročim dopoldanskim soncem. Kaj lepšega bi si lahko zagrizeni muhar želel?

Po kratkem postanku na najbolj znani točki Planinskega polja, na starem mostu pri gradu Haasberg, sva ugotovila, da je nivo vode izredno nizek in da ta ne omogoča prav uspešnega muharjenja na zgornjem plitvejšem delu vodotoka. Zato sva pretehtala možne lokacije, kje se Unica razgiba ali teče skozi senčne tunele in so zato predeli bogatejši z vsebnostjo kisika, kar posredno pomeni tudi koncentracijo rib. Eden takšnih



Lipani

predelov je pri kamnitem mostu, nekateri mu pravijo kar Napoleonov most (ne vem, ali to res drži) blizu vasi Planina. Zato sva po nekajminutni vožnji v vasi pri stari cerkvi zavila na pot, ki pelje proti Malnom. Tam blizu izvira tudi desni pritok Malenščica, ki je za poznavalce zelo zanimiva voda, saj so v njej ujeli izredno velike, večkilogramske potočnice, pa tudi marsikateri kapitalni lipan je tam zapustil svoje kraljestvo. Vozilo sva parkirala na lepo urejenem parkirišču tik pred mostom, nato pa po oblačenju in preverjanju muharske opreme krenila proti reki. Že bežen pogled z mostu nama je razkril številne kolobarje na vodni površini. Ponujalo se je lepo muharjenje s suho muho. Med nami muharji mislim, da ga ni zanesenjaka v tej vrsti ribolova, ki ne bi užival v opazovanju suhe muhe, ki plava na površini in se giblje samo s premikanjem vodnega toka.

Opazovala sva dogajanje in poskušala ugotoviti, kaj ribe pobirajo. Nad vodo se je gnetlo vse polno letečih žuželk, med njimi so prevladovali velike majske enodnevnice, ki so poletavale v svatovskem plesu tik nad vodno površino. Prepričana sva bila, da je pozornost rib namenjena ravno njim. Da potrdim to domnevo: s pogledom sem spremljal eno njihovih predstavnic, ki je ravno tedaj pristala na vodni površini. Ko jo je tok nosil, je delovala prav graciozno v svoji svetli svatovski obleki z navzgor dvignjenimi prosojnimi krilci. Kot kakšna mala jadrnica z visoko dvignjenimi jadri. Tok jo je prinesel v predel kolobarjev. Cmok! Izginila je v ustih malo večjega lipana. To je to, sva bila sklepčna s prijateljem. Velike enodnevnice so na meniju in čaka naju fantastičen ribolov.

Odločila sva se, da poskusiva vsak na svojem delu vodotoka. Sam sem se odpravil v curke pod mostom, prijatelj pa se je podal poskusit srečo nad mostom v mirno vodo, kjer je imel še nerazčiščene račune z veliko potočnico, in sedaj, ko so bile na meniju velike majske, je upal na uspeh.

V muharski škatlici sem poiskal po barvi in velikosti primeren posnetek enodnevnice ter jo navezal na konec trnice. Še prepotrebno mazanje muhe s plovno tekočino in bil sem pripravljen. Treba se je bilo odločiti še za pravilno stojišče, s katerega bom ribi najbolje ponudil svojo muho. Lipani v curku so neutrudno polnili lačne želodčke in prav tja je bil namenjen moj prvi predložek. Razbrazdanost vodne površi-



Pogled z mostu

ne, ki jo povzroča močan curek, je prikril vse nepravilnosti mojega meta. Požrešnica iz curka se je dvignila in muha je izginila v ustih lačne ribe. Zategnil sem in riba je obvisela. To je to! Za vsakega muharja vrhunska izkušnja, tudi zame, če bi že izbiral, je lov s suho muho najboljši način muharjenja. Že od nekdaj je pri meni zapisan kot nekaj posebnega, a tudi drugi muharji ga cenijo in ga imajo za najplemenitejši način ribolova. Seveda so med njimi tudi tisti fanatični puristi, ki izključno lovijo samo s suho muho, in to ne glede na čas sezone ali na čas dneva. Posebno na Unici jih boste srečali kar nekaj. Sam dojemam tak način muharjenja za nerealnega in konec koncev neproduktivnega, posebno, ko se na površini vodotoka nič ne dogaja. Vsa čast izjemam. Sicer današnji moderni pristop k muharjenju omogoča zelo širok spekter uporabe suhih posnetkov tako pri načinu vodenja kot pri ribjih vrstah, ki jih lahko lovimo na tak način. Pa pustimo to za kak drugi članek in se vrnimo k naši zgodbi.

Seveda se je na koncu trnice boril za življenje podmerski lipan. Odpel sem ga z brezzalustnika kar v vodi in hitro je zaplaval nazaj v svoje domovanje. Naslednji met, naslednji lipan in tako do moje ugotovitve, da se v curku nahajajo pretežno mladinci iz rodu *Timalus*.



Černobilska mravlja, Godard cadis, kobilica, Stimulator, skater spider

Vzel sem si nekaj časa za premislek in odločil sem se, da raje nadaljujem ribolov po toku navzdol in poskušam loviti na videno. V angleščini se takšnemu načinu muharjenja reče »sight fishing«. Na hitro bi ga opisal kot previdno premikanje od zaklona do zaklona, po možnosti brez bledenja po strugi in pri tem poskušaj v prozorni vodi najti ribo, seveda brez polarizacijskih očal ne bo izvedljivo. Nato jo poskušaj prepričati k prijemu.

Unica

Sezona lova na lipana se bo sredi maja pričela, zato vam predstavljam našo najbolj znano ribolovno vodo, ki je po mojem in po mnenju ostalih muharskih zanesenjakov po staležu lipana med kraljevskimi vodami v regiji. Unica je ponikalnica. Proti temu kraškemu biseru vodi nekaj poti. Iz Ljubljane proti zahodu po stari cesti preko Vrhnike, Logatca, proti regijskemu parku Snežnik, na Planinsko polje, kjer teče reka v širokih meandrih z njegove severne strani. Dostop je možen tudi z juga po avtocesti Ljubljana–Postojna, izvoz Unec–Cerknica, ali pa iz Postojne preko vasi Planina, po kateri je polje dobilo ime. Blizu Planine je tudi izvir reke iz Planinske jame, kjer se združijo vode iz zgornjega dela Notranjskega in Pivškega podolja in tu se odpravi na 18 kilometrov dolgo pot preko Planinskega polja. Na koncu na severozahodu pri Ivanjem selu izgine skozi požiralnike spet v globino zemlje. Pot Unice po Planinskem polju je zaradi številnih meandrov skoraj dvakrat daljša od dolžine kraškega polja. Pri nizkem vodostaju ponikne Unica že pred Lazami. Unici se kmalu po prihodu iz jame pridruži desni pritok Malenščica, ki izvira v Malnih. Ta je med ribiči posebno znana po velikih potočnih postrvih.

Planinsko polje vam bo z zasanjano reko ostalo posebno v spominu, če ga obiščete zgodaj spomladi, ko okolica ozeleni in se narava prebudi s posebno svežino in mladostjo. Takrat nad reko poletavajo oblaki enodnevnic in drugih žuželk. Veliko muharjev, tako domačih kot tujih, si za obisk Planinskega polja izbere prav ta čas, saj se odpre sezona lova na enega najlepših predstavnikov ribjega rodu pri nas, lipana. To je riba, ki je ime Unice in Planinskega polja ponesla daleč preko naših meja v svet. Zato je ta košček Slovenije danes tesno povezan z ribolovom in ribolovnim turizmom in ribiči od blizu in daleč prihajajo v ta muharski paradiž merit svoje znanje in moči s to prekrasno ribo. Edini način ribolova v kraljestvu lipana, s katerim že leta vzorno gospodari in upravlja Javni zavod za ribištvo iz Ljubljane, je muharjenje.

Reko delijo na dva dela, salmonidni, v katerem sta večinska prebivalca lipan in potočna postrv, ter ciprinidni v zelo kratkem delu Unice, tik preden ponikne v podzemlje, kjer živijo še kleni, ščuke, krapi, linji, menki in ribji drobiž. Na tem delu reke so dovoljeni tudi drugi načini ribolova.

Ne samo ribolov, Planinsko polje vam ponuja tudi številne zanimive in poučne izlete. Spada med širša zavarovana območja in je v območju Nature 2000 zabeleženo kot evropsko pomemben



Lepote Planinskega polja

in edinstven življenjski prostor številnih rastlinskih in živalskih vrst. Poleg tega, da je značilno kraško polje z množico bruhalnikov in požiralnikov, boste tu našli tudi najbolj značilno Zatrečno dolino *Lašarjev kot* ter znano *Planinsko jamo*, ki je znana po eni najbogatejših jamskih favn na svetu. V njej živi tudi zelo bogato zastopana populacija močerilov. Planinsko polje vam bo ostalo v spominu po množici travniških cvetlic, ki sobivajo z žuželkami v nešteti oblikah življenja. Tu je tudi edino nahajališče travniške morske čebulice (*Scilla litardierei*).

Planinsko polje s svojo neokrnjeno naravo, z raznovrstnimi oblikami življenja, značilnostmi in izvirnostmi ter Unica s favno in floro so edinstveni biseri, zato se moramo obiskovalci zavedati vrednosti in jo ohranjati za prihodnje rodove. Turizem na tem področju je ena pomembnejših strateških razvojnih usmeritev, čeprav je treba razmisliti o nevarnostih množičnega turizma. Verjetno koristnejša bi bila usmeritev v visoko kakovost storitev s poudarkom na neokrnjenosti okolja.

Ribolov na Unici je odprt od 1. maja do novembra. Poleg suhe muhe je dovoljeno tudi muharjenje z mokro muho, ličinko in potezanko. Obvezna je uporaba trnka enojčka brez zalusti. Zaradi ohranjanja staleža rib na reki, ki jo obiskuje množica ribičev, je dovoljen uplen le ene ribe, torej ene postrvi ali enega lipana. V spodnjem ciprinidnem delu pa lahko uplenite pet zaščitene belih rib, ali ščuko, dva krapa ali dva linja.



Muharjenje na Unici

Malo nižje od mostu se Unica zažre v levo brežino in voda se poglobi ter umiri. Tam se na bregu razrašča gosto grmovje in drevje je nagnilo svoje bogate krošnje nad dolgi tolmun. Tako je tu tudi sredi vročega dne prav prijetno hladno. Levi breg pokrivajo nepravilno zložene velike pravokotne skale, kot da bi se v daljni preteklosti tu trudili zaustaviti trganje brežine. Ne tako dolgo nazaj sem tukaj večkrat naletel na izredno velike lipane in občasno tudi na kapitalne potočne postrvi. Žal so ti časi mimo in ostali so le lepi spomini na nepozabne ribiške trenutke.

Ker je bila globina ob levem bregu osenčena, sem težko razbral dogajanje pod gladino. No, kljub temu so mi občasni zamolkli cmoki in koluti na vodi, ko velik lipan pobere muho, kazali smer, v katero moram predložiti svojo muho. Zaradi zaraščenosti predela je prišel v poštev samo kolutni met in kakšen premet vrvice, da sem izničil razenje muhe. Ena od rib, ki so pobirale, se je takoj dvignila na moj predložek, a muhe ni pobrala. Zakaj, je bilo vprašanje, saj sem že na prejšnji poziciji testiral pravo izbiro posnetka majevke (*Ephemere Danice*)! Malo počakam in pozorno opazujem, kaj počne veliki lipan, ki je bil moja tarča. Ponovno se je dvignil in majska muha izgine v lipanovem gobčku, vendar ne moja. Opazujem in čakam ter štejem pri sebi, ponovno se je dvignil na gladino in enaka enodnevnica izgine s površine. Tako sem približno vedel, kdaj se bo ponovno dvignil. Predložim svojo muho v njegov prehrambeni tok, tik pred tem, ko naj bi se dvignil. Res se dvigne in ponovno zavrne moj posnetek. Kaj za vraga? Razmišljam, kaj je vzrok zavrnitve. Predebela trnica, nepravilna velikost muhe, barva? Ravno tedaj se spusti na moj rovak ena od muh, ki jo moj posnetek ponazarja. Dobro si jo ogledam. Vse je brezhibno pri mojem posnetku, edino živ ni. Prav to je glavni vzrok, se mi posveti. Ponovno predložim mojo muho kak meter višje, tik pred dvigom in jo nato kakih 50 cm pred lipanom premaknem za pedenj s konico palice in umirim. Lipan se dvigne in jo brez razmišljanja pobere. In sedaj smo pri razlagi, kaj se je zgodilo.

Žive žuželke se premikajo, mar ne? Letijo, švigajo, drsajo, poplesavajo in razijo nad vodno površino ali na njej. Lipane in postrvi privlači predvsem prav to gibanje, znak, da je nekaj živega za pohrustati. Preživetje rib je odvisno prav od njihovih sposobnosti razlikovanja med premikajočo se hrano in neštetimi koščki neužitnih odpadkov, ki jih prav tako nosi tok. To užitnost, poleg ostalega, ločijo v veliki meri z zaznavanjem gibanja. Prav to spoznanje, tako kot sem ga jaz tisti dan, se lahko s pridom uporabi v vašo korist z drsenjem in trzanjem vaših suhih posnetkov. Ključno je vedeti, kdaj in kako to narediti na način, ki je najprimernejši, da lačnega lipana ali postrv prepričate do prijema.

Kobilice, ki jih boste opazili vsepovsod na travnikih ob vodotokih, tudi na Planinskem polju jih je veliko, bo močnejši veter odpihnil z brega in pristale bodo na vodni gladini. Tedaj panično brcajo na gladini v želji po preživetju. Tudi prodnice nerodno preletavajo vodno površino, ko tja odlagajo svoja jajčeca, in velike majske enodnevnice pogosto povzročijo pravo paniko in velik interes lačnih rib ob pristanku na površini. Majski hrošči sami po sebi ne drsajo po površini, toda ti in njihovi drugi sorodniki občasno švignejo čez površino le nekaj centimetrov nad njo in nehote pristanejo na njej. Kakšen posladek in vir energije je to za ribe. Eden od dobrih načinov za posnemanje tega življenja je razenje s suho muho. Poskusite in navežite posnetek kobilice, prodnice (*Stimulator*), domišljajske muhe (*Skater Spiders*) ali ločnice (*Goddard caddis*) ali Černobilske mravlje in z dokaj kratkim predložkom, ki ga še lahko koordinirate, navzdol in počez čez tok, predložite muho na površino. Pri tem držite konico palice dovolj visoko, da večji del ostane v zraku, če že ne vsa muharska vrvica, uporabljamo malo daljše predvrvice, in sicer dolge 4 m in več, nakar vsake toliko dodajte posnetku tisto prepotrebno življenje. Presenečeni boste nad uspehom.

Že zdavnaj sem se naučil, da se življenje ne meri po številu vdihov, ampak po trenutkih, ki ti vzamejo dih. In ravno ta trenutek, ko sem preslepil tega velikega lipana na Unici na čisto preprost trik, je bil eden takih trenutkov. Ne dolgo tega smo se za omizjem pogovarjali z mojimi starimi muharskimi tovariši ravno o tem. Premikati suho muho ali ne? Seveda je bil skupni sklep, da se pri lovu v poznih večernih urah zelo obnese drsanje na vodni površini s posnetki ločnic, ki ravno v večernih urah tja odlagajo svoja jajčeca. Različni posnetki teh žuželk, kot je vsem znani Voljčev Slovenski šaš, dajejo zelo dobre rezultate. Toda, in to je pomembno, z drsenjem lahko prav tako dobro posnemamo katero koli žuželko, ki sem jih omenil že prej in se neenakomerno gibljejo po površini. Sunkovito potegovanje ali počasno drsenje ali samo mali premik in umiritev dajeta vaši muhi različno gibanje na površini, vendar so lahko vsa učinkovita v mnogih različnih situacijah. Če lahko na vodi jasno vidite naravne žuželke in njihovo obnašanje, vam same narekujejo, kako boste ravnali s svojim posnetkom. Sicer pa samo s poskušanjem različnih načinov vodenja lahko ugotovite, kaj imata lipan ali postrv v danem trenutku najraje. Večina mojih sogovornikov je imela iste izkušnje kot jaz. Prav ta izmenjava izkušenj v krogu isto mislečih zanesenjakov ob kozarcu rujnega in dobri »košti« v večernih urah po nepozabnih trenutkih na vodi so tisti trenutki, zaradi katerih vse skupaj dobi smisel in me brezmejno radosti ter napolni dušo z novo energijo in ne nazadnje novimi spoznanji.

Utrudil sem tistega precej velikega lipana, ga na hitro poslal, saj je meril krepko preko 45 cm in nato je izginil na prostost v senco globin. V nadaljevanju ribolova sem na tem predelu ujel še nekaj rib, med njimi tudi prekrasno kraško potočnico. Prav razveselila me je s svojo zlato rume-no, rdečepikasto podobo. Skozi grmovje sem se nato prebil nazaj na prostrani osončen travnik, poln pisanega cvetja, ki





Uporabne muhe za lov lipanov.

se razteza daleč v daljavo vse do prvih obronkov Jakovice in Grčarevca. Mir, tišina, cvetlice, žuželke, prekrasni metulji, lepota, ko se narava bohoti v najlepši podobi in jo preprosto morate doživeti, da boste razumeli moje navdušenje nad Planinskim poljem. Krenil sem navzdol ob zarašeni brežini Unice in vsake toliko v zavetju grmovja oprezal za večjo ribo. Na tej poti sem prvič naletel na muharja, ki sta se trudila na dolgi plitvini pred sotočjem Unice z Malenščico. Ker sta mi kazala hrbet, sem ju nekaj časa opazoval in ugotovil, da lovita s suho muho. Bila sta tako zatopljena v svoje početje, da me kar nekaj časa nista opazila. K temu je verjetno pripomogla moja maskirna oprava in previdna hoja. Ko sta me opazila, je beseda dala besedo in ugotovil sem, da sta tujca, Poljaka. Pogovor je stekel v angleščini in povedala sta, da je uspeh slab, ker domnevata, da nimata pravega posnetka. Seveda sem segel v svojo prepolno škatlico in jima ponudil vsakemu en produktivni posnetek velike majske muhe. Povedal sem jima tudi za mali trik, kako s tem posnetkom pretentati previdne ribe iz Unice. Sledila je vljudnostna zahvala z njune strani in povabilo na pijačo, ki sem jo seveda odklonil, ker me je čakalo še veliko lačnih rib. Prepustil sem jima naslednjih nekaj obetavnih predelov in se napotil preko polja proti Malenščici. Rečica ali malo širši potok je na spodnjem delu še bolj zaraščen z grmovjem kot sama Unica. No, na tem spodnjem delu so kar obetavna mesta in na enem od njih smo s kolegi že nekajkrat naleteli na veliko potočnico, ki smo ji dali ljubkovalno ime Mici. Ocenili smo jo na krepkih 70 plus cm in temu primerno se je tudi obnašala. Če si se neprevidno pojavil v njenem vidnem polju, se je začela takoj oddaljevati, pa ne v paniki, temveč počasi, preračunljivo in nikoli se ni odzvala na še tako mamljivo ponujeno muho. Upal sem, da jo ponovno srečam v tolmunu pred menoj, kljub temu da jo na nekaj zadnjih obiskih ni bilo videti. Globoko sem se sklonil in previdno pokukal iznad grmovja. Presenečeno sem jo uzrl. Plavala je niti tri metre daleč ob nasprotnem bregu v senci večjega grma. Popolnoma mirno je ležala tik nad dnom, samo enakomerno premikanje repa je kazalo na to, da je živa. Kar nekaj časa sem pazljivo opazoval njeno početje. Vsake toliko je odprla velik gobec in nekaj pospravila vanj. Ves čas, kljub temu da so na površini mimo plavale velike majske, se ni dvignila, niti enkrat. Spomin mi je odtaval na nek drug dogodek, ne tako dolgo nazaj, na srečanje s prav tako veliko potočnico na reki Krušnici v Bosni. Tista »domača« je neutrudno pobirala velike majske, s tem da je ležala tik pod površino in enakomerno goltala muho za muho. Prav nič ni bila plašna, tako sem se ji lahko previdno približal za brezhibni predložek mojega velikega posnetka majske muhe. Riba je pobrala muho brez razmišljanja in sledila je moja usodna napaka. Takoj sem zategnil, brez razmišljanja o tem, da so muho pobrala res velika usta. Pozabil sem na nenapisano pravilo, da ko vidiš prijem velike ribe, moraš prešteti do tri in nato zategniti. Seveda sem potegnil moj ponaredek muhe ribi iz gobca, še preden se je lahko trnek tam usidral. Velika riba je takoj reagirala z begom v globljo vodo, kjer je izginila izpred mojih oči. Tisti dan je ni bilo več na spregled.



Ephemere Danica Subimago.

Unica mi je tisti majske dan nudila popravni izpit. Pri opazovanju sem videl, da verjetno pobira ličinke rojenk velikih majevk ali njihove vzpenjače. Previdno sem se odmaknil od prostora, kjer sem opazoval in na malo močnejšo trnico od tiste, ki sem jo do takrat uporabljal, navezal posnetek plavajoče ličinke majske enodnevnice (angl. Swimming Mayfly nymph). Ker sem imel zelo dolgo predvrnico, se nisem bal, da bi jo muharska vrvica splašila. Predložil sem svojo ličinko kak meter pred ribo v ravno pravšnjo razdaljo, da se ličinka potopi do globine, na kateri je ležala postrv. V prozorni vodi sem vse zelo dobro videl, od poti moje ličinke do reakcije ribe. Svetlo rumena ličinka je priplavala in zdelo se mi je, da niti ust ni hotela odpreti, da bi jo pogoltnila. Nekaj je narobe s to mojo ličinko, sem pomislil. Previdno sem pustil, da se je predvrnica poravnala pod mojim stojiščem, nato sem jo potegnil iz vode. S tresočimi rokami sem hitro prebiral po muharskih škatlicah in se zazrl v realistični posnetek znanega vezalca Marca Petitjeana z imenom *Emerger dun*. Seveda sem se zavedal, da je tudi najboljša muha dobra toliko, kolikor smo dobri mi. S pravo muho ulovimo ribe le, če jo ponudimo čisto in pravilno na pravih mestih ob pravem času. Bil sem prepričan, da je tokratna izbira ustrežnejša od prejšnje. Ponovno se pomaknem do istega grmovja in previdno preverim, ali je še tam. Nič ni kazalo, da je občutila mojo prisotnost. Ponovno predložim na isto mesto kot prej, ličinka je priplavala skoraj do njenih ust in spet nič. Pa dobro, kaj je zdaj to? Premakni se vsaj malo, delaj se prestrašeno ali pobegni, če že oba veva, da si me opazila! Ali pa za vraga že požri to muho, še jaz bi jo, če bi bil na tvojem mestu, saj deluje tako realistično! Ponovno vržem in v mislih tiho molim: »Ma daj, lepo jo vzemi, obljubim, da te bom spustil, obljubim, da te bom kar se da hitro utrudil in prijel le z mokrimi rokami za hitro »fotoseanso«, nato pa te bom, kar se da hitro vrnil v vodo.« In muha je odplavala mimo. Počakal sem, da se je predvrnica poravnala, ko pa se je nato ličinka dvignila skoraj do površine, naredim premet kar iz zapestja na isto pozicijo kot prej. Ličinka tone, še malo in izgine, preštejem do tri in zategnem. Riba se premakne, počasi brez vidnega vznemirjenja, plava po toku navzgor. Držim napeto vrvico in vsak trenutek pričakujem divji odziv velikanke. Kaj je to? Namesto da bi laks rezal površino v smeri odhajajoče ribe, stoji pri miru. Kaj za vraga? Tedaj dojamem. Moja muha je končala na dnu v laporju, kjer se je zataknila tik pred ribjim gobcem. Riba, ki jo je verjetno moj zateg predvrvice prestrašil ali pa sem jo pri tem mogoče celo zadela z najlonom, je iz previdnosti zapustila kraj dogajanja. Togotno sem vstal, odtrgal muho, zapeto v dno in si jezno prižgal cigareto za pomiritev. Pa drugič, saj se še srečava.

Pot sem nadaljeval preko polja nazaj proti mostu. Tam

sem našel prijatelja, zatopljenega v lovljenju večjega lipana nad mostom. Ko me opazi, si s kretnjami pokaže, da se dobiva pri avtomobilu. Privoščiva si opoldansko malico na klopici ob mostu, nato se dogovoriva, da bova poskusila srečo v spodnjem delu Planinskega polja, ker sva opazila, da je na vodi vse več turistov. Upala sva, da jih v spodnjem delu Unice ni toliko. Kakšna zmot. Ko sva zapeljala na makadam, ki se tik pred klancem na poti proti Rakeku odcepi na travnike in vodi vse do skrajnega roba polja, sva naletela na cel kup parkiranih avtomobilov z različnimi registracijami, še največ je bilo italijanskih.

Odpejlala sva se do predela, ki ga poznavalci imenujemo »garaža«, ker so tam štirje hrasti ob bregu rečice postavljeni v kvadrat in nudijo prijetno senco tako avtomobilom kot njihovim lastnikom v najhujši vročini. Hkrati pa med počitkom opazuješ neposredno dogajanje na vodi. Spodnji tok Unice je dokaj razgiban, poln brzic, plitvih prelivov in globokih tolmunov, kjer lahko naletiš na največje predstavnike tako lipanov kot potočnih postrvi pa še kaka kapitalna ščuka se najde vmes.

Ker se tu lipani radi zadržujejo v toku, potrebujemo med sezono dobre plovne muhe, izdelane iz jelenje dlake (*angl. buck caddis*) ali iz perja iz račjega repa (*CDC*). Nežni vzorci različnih muh, kot so Fratikova puhovka, rdečerepka, črna mravlja, taps, dvovidna (*angl. bivisible*), sodijo v muharsko škatlo za lipana na Unici. Prav tako kot imitacije ločnic v velikostnem razredu trnkov 14 in manj. Drobne raznobarvne mušice do velikosti trnka 22 dopolnjujejo ponudbo suhih muh za ekstremne situacije na tej reki. Medtem ko so pri ličinkarjenju lahko posnetki žuželk za eno številko večji, se pri suhih muhah držite pravila *manj je več*, zato uporabljajte manjše posnetke od velikosti žuželk. Kakor je včasih preprosto lipana ujeti na trnek, se prav tako hitro spet sname. To

je lahko posledica njegovih koničastih ust ali dejstva, da se med bojem žilavo bori za življenje z visokimi skoki in zrak ter vrtenjem okoli lastne osi. Veliki kapitalni primerki, ki se radi držijo dna, se še močneje borijo, izkoriščajo svojo maso in visoko dvignjeno hrbtno plavut, s čimer pridobijo upor v vodi in moč v toku, vse dokler ne spustijo svojega prapora ob predaji pri zajetju v podmetalko.

Z Miranom sva se dogovorila, da bova lovila vsak na enem bregu, tako da si ne hodiva v zelje. Med izkušenimi poznavalci te reke je to še najbolj produktivno, pa še z bledenjem drug drugega ne motiš pri muharjenju. Seveda je bilo res veliko muharjev ob vodi, željnih miru in svojega dela nepredelanega toka samo zase, kar je v tem času sezone izredno težko doseči. Zato pa moraš krepko stopiti in se pomakniti v del Planinskega polja, kamor ne vodijo shojene poti od brezštevlnih muharskih škornjev. In takih koticov je na kraški lepotici kar nekaj, seveda sva jih z Miranom v teh dolgih letih muharjenja kar spoznala.

Do večera sva se tako potikala od mesta do mesta, primerne za muharjenje, saj so nekateri predeli gosti zaraščeni z grmovjem, drugi so polni mehkega blata, kjer se vdreš do pasu ali pa so pregloboki in zaraščeni z drevjem, tako da je muharjenje skoraj nemogoče. Kakor koli, na posnetke velike majske muhe sva zelo uspešno lovila do večera, nato pa se je svatovski ples enodnevnice končal in na vodi so se pojavile ločnice ter male olivke. Dogajalo se je svatovsko veselje vse okoli nas in ribe so pri tem lepo sodelovale.

V mraku sva se zadovoljila in polna novih vtisov vrnila do najinega avtomobila ter tako zaključila še en uspešen in prelep dan na nepozabnem Planinskem polju.

*Besedilo in fotografije:
Vladimir Mikec*

RAZPIS ZA PRIDOBITEV STROKOVNEGA SODELAVCA RZS ZA PODROČJE MEDIJEV

RZS želi dvigniti nivo svoje prepoznavnosti v splošnih medijih na novo, višjo raven. V času vse večjih okoljskih in naravovarstvenih problematik želimo sladkovodni ribiči javnosti predstaviti naše poglede, probleme, izzive in predloge njihovega reševanja. Z namenom celovitega pristopa medijske prepoznavnosti sladkovodnega športnega ribolova se je UO RZS na podlagi strategije dela RZS, ki ga je sprejela Skupščina RZS, odločilo izvesti projekt pridobitve strokovnega sodelavca za medije.

1. PROJEKTNE NALOGE:

- priprava komunikacijske strategije in njeno izvajanje;
- dobro poznavanje medijev; priprava sporočil za javnost, novice, vabila, promocijska besedila;
- ažuriranje adrem, skrb za clipping;
- priprava in vodenje novinarskih srečanj;
- sodelovanje pri urejanju spletne strani, urednikovanje in upravljanje družbenih medijev;
- druga dela po navodilih nadrejenega.

2. ŽELENA ZNANJA

- dobre komunikacijske sposobnosti, retorična znanja in veščine nastopanja ter visoka raven pisnega izražanja;
- izkušnje z organizacijo ter izvedbo javnih in medijskih dogodkov;
- vesten odnos do dela, proaktivnost in samoiniciativnost, pripravljenost na občasno delo tudi izven delovnega časa.

3. KARAKTERISTIKE PROJEKTA

Trajanje projekta: 1 leto z možnostjo podaljšanja.

Pogoji: univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba družboslovne ali naravoslovne smeri.

Izkušnje: izkazane izkušnje z delom na področju medijev. Prednost imajo kandidati, ki imajo izkušnje z delom v sorodnih okoljskih nevladnih organizacijah in kandidati, ki poznajo področje športnega ribolova.

Dodatna funkcionalna znanja:

- poznavanje programov MS Office;
- aktivno znanje enega svetovnega jezika (angleščina, nemščina ...);
- zaželeno vozniško dovoljenje B-kategorije in lastni prevoz.

Način dela: delo od doma (do 4 ure dnevno), 1x tedensko ali po potrebi delo na RZS.

Z izbranim kandidatom bo sklenjena podjemna pogodba. V primeru dela na terenu se izbranemu kandidatu povrnejo potni stroški. Zainteresirani kandidati naj pošljejo kratek življenjepis, kratko vizijo dela ter vlogo z dokazili o izpolnjevanju pogojev na RZS **do vključno 15. 5. 2023.**

Lep pozdrav.

dr. Miroslav ŽABERL,
predsednik RZS

POSTRV NA VEČ NAČINOV

Sezona ribolova na postrvi je že v polnem teku. Zato smo se odločili, da vam tokrat predstavimo dve zanimivi jedi, ki ju lahko pripravite iz postrvi. Seveda lahko namesto postrvi uporabite kakšno drugo ribo, recimo smuča, lipana ali kako drugo ribo. Mi smo obe jedi pripravili iz postrvi v prijetnem okolju ribiškega doma Ribiškega društva. Ribe nam je prispeval lastnik ribogojnice Fram, ki se nahaja v lepem okolju pod vznožjem Pohorja. V ribogojnici imajo čisto vodo iz Pohorja in skrbno pazijo tudi na prehrano rib, zato so njihove ribe zelo kakovostne in zdrave, meso pa je bilo čvrsto, kot bi jih ujeli v naravnem okolju.

Gojko je pripravil dve jedi, najprej postrv na način italijanskih kmetov in drugo jed ribjo pito z listnatim testom. Predlagamo, da ju pripravite tudi bralci Ribiča, saj obe jedi nista preveč zahtevni za pripravo, sta pa zelo okusni.

Postrv na način italijanskih kmetov

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1 kg postrvi
- 15 dag čebule
- 5 dag česna
- 40 dag celih pelatov v konzervi
- 1 limono
- malo peteršilja
- 1 svež feferon
- 6 do 8 dag rozin
- list ali 2 lovorja
- 1,5 dl oljčnega olja
- 1 dl vinskega kisa
- sol, poper
- sladkor

Najprej pripravimo omako. V ponvi na oljčnem olju najprej podušimo nasekljano čebulo, potem dodamo še nasekljan česen, pelate iz konzerve, ki jih najprej z roko zmečkamo, ter vse dušimo. Dodamo lovorov list in nasekljan peteršilj ter po okusu malo sladkorja in nadaljujemo z dušenjem. Potem dodamo še rozine in dušimo še 5 do 6 minut. Prilijemo še vinski kis, posolimo in popopravimo in še malo kuhamo, da dobimo gosto omako.

Ribo kuhamo v vreli slani vodi, ki smo ji dodali jušno zelenjavo, korenje, čebulo, česen, peteršilj in limonin sok.

Ko je riba kuhana, jo očistimo kosti in kožo.

V kozico damo omako, na omako koščke ribe ter po ribi še malo omake. Nato damo kozico v razgreto pečico za nekaj minut.

Jed postrežemo s slanim krompirjem.

Ob jedi priporočamo belo suho vino.



Postrv na način italijanskih kmetov



Ribja pita z listnatim testom

Ribja pita z listnatim testom

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1,2 kg filejev postrvi, smuča ali kake druge ribe
- 15 dag čebule
- 5 dag česna
- 20 dag paradižnika
- 2 večji zeleni papriki
- 5 dag peteršilja
- 8 dag suhega paradižnika
- 3 dag paprike v prahu
- 2 limoni
- 1 dl oljčnega olja
- 10 dag masla
- 2 dl pasiranega paradižnika
- 8 dag črnih oliv brez koščic
- 2 jajci
- origano po okusu
- sol, poper

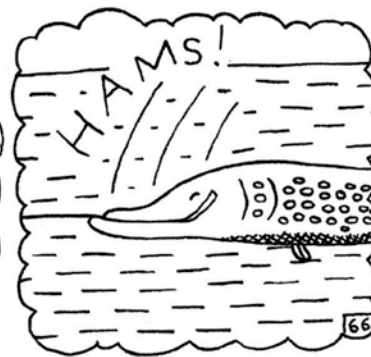
Čebulo nasekljamo in jo dušimo v ponvi na razgretim oljčnem olju in maslu. Potem dodamo na kocke narezano papriko in nadaljujemo z dušenjem. Dodamo še narezan svež paradižnik, nasekljan česen, narezan sušen paradižnik in papriko v prahu. Vse dušimo, da se zelenjava zmehča. Posolimo in popopravimo.

V posodo položimo razvaljano listnato testo in po testu razporedimo dušeno zelenjavo. Na razpotegnjeno testo in zelenjavo damo ribje fileje, narezane na trakove. Ribo smo predhodno pokapljali z limoninim sokom, posolili in popopravi. Po ribi prelijemo pasiran paradižnik, dodamo še narezane olive, origano in prekrijemo s plastjo razvaljanega testa. Testo premažemo z žvrkljanim jajcem in damo peči v razgreto pečico na 160 stopinj. Pečemo 20 minut, potem povišamo temperaturo na 180 stopinj in pečemo še 10 do 15 minut. Ko je pečeno, pustimo, da jed počiva še 20 do 25 minut, preden jo postrežemo.

Ob jedi priporočamo belo suho vino.

Recepte pripravil: Gojko Škorič
Zabeležil: Borut Jerše


ŠČUKEC IN RAKEC
LUKEC IN JAKEC

PIŠE
IN
RIŠE: MITJA
MANČEK


NADALJEVANJE PRIHODNJIČ...



Napeto čakamo toplejše dneve, ki jih s seboj prinese poletna ribiška sezona (foto: B. Dominik)